

ESPOON NIITTYKUMPU

RAKENNETUN KULTTUURIYMPÄRISTÖN SELVITYS
2011

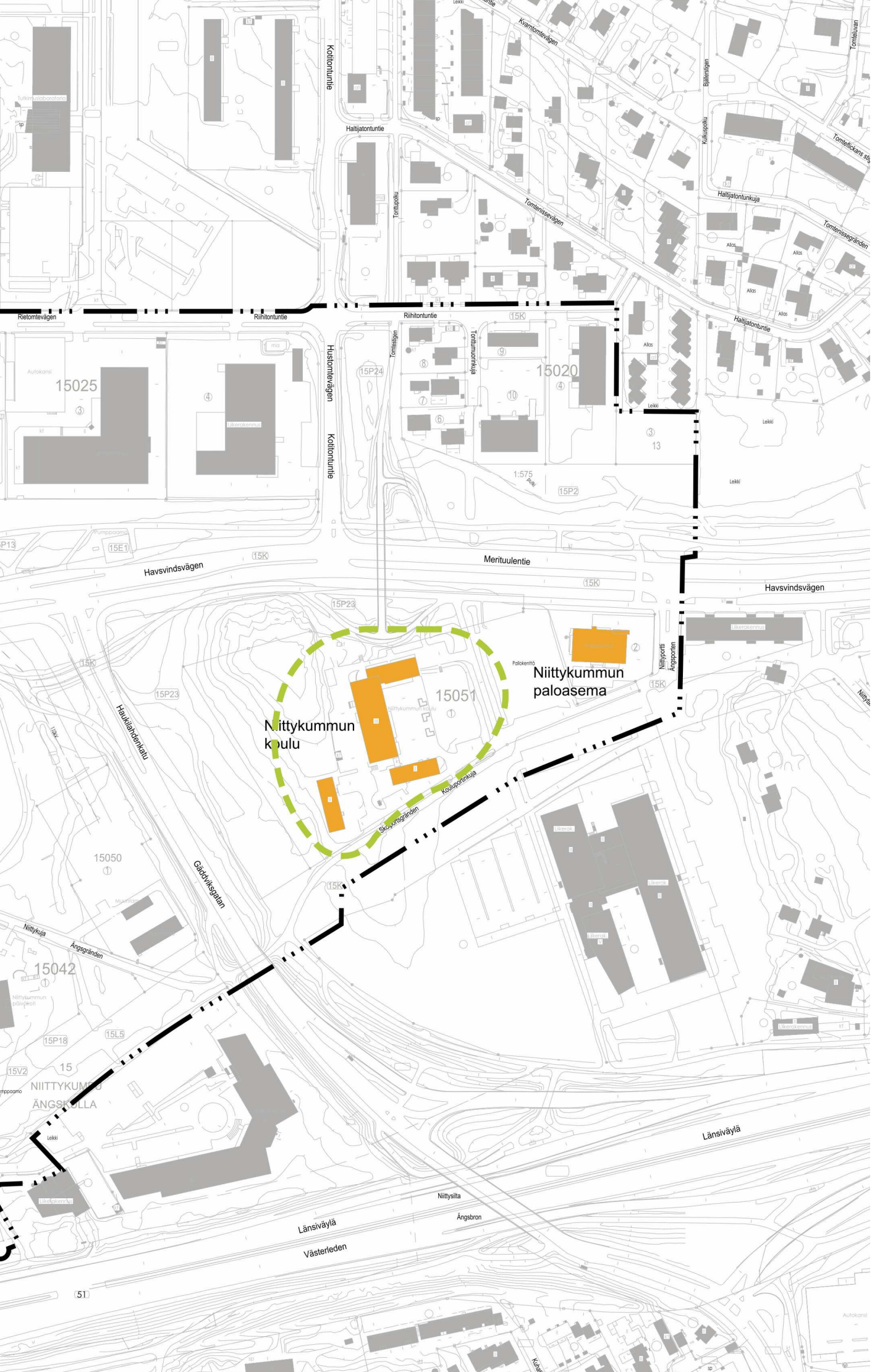
KOHDELUETTELO

10.11.2011

Arkkitehtitoimisto Kristina Karlsson

Sisältö

Niittykumpu 1	2
Niittykumpu 2	4
Niittykumpu 3a	6
Niittykumpu 3b ja 3c	8
Niittykumpu 5abc	10
Niittykumpu 7	12
Niittykumpu 9	14
Niittykumpu 10	16
Niittykumpu 11	18
Niittykumpu 12a	20
Niittykumpu 12b	22
Lämpökeskus 8	24
Niittykummun kappeli	27
Rouheila	29
Niittykummutien 1950-luvun pientaloasutus	31
Niittykadun 1950-luvun pientaloasutus	33
Gräsa	35
Olarin kirkko ja seurakuntakeskus	39
Niittykummun koulu	43
Niittykummun paloasema	45

Niittykumpu 1

Kortteli	15045-2
Osoite	Niittykatu
Rakennustyyppi	asuinkerrostalo
Ajoitus	1963
Suunnittelija	Arkkitehti Osmo Lappo

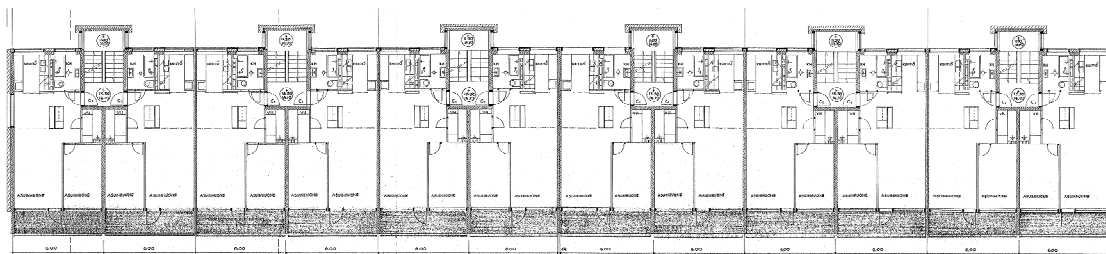
Kuvaus	Niittykadun reunassa oleva 4-kerroksinen lamellitalo sijoittuu maastoon rinteeseen ja viereisten lamellitalojen suuntaisena. Rakennus muodostuu neljästä lamellista, joissa samat kaksi asuntotyyppiä toistuvat, päädyissä on suuremmat 5h+k asunnot. Rakennuksen koko etelänpuoleista julkisivua peittää puukaitein varustetut rungon ulkopuoliset parvekkeet. Ratkaisu poikkeaa muista alueen lamellitaloista, joissa parvekeryhmät on toteutettu sisäänvedettyinä. Myös ulkonevat sivuilta valoa saavat porrashuoneet poikkeavat alueen muista ratkaisuista. Rakennuksen ilmettä on jonkin verran muuttanut myöhemmissä korjauksissa valitut uudet värisävyt ja ikkunamateriaalin muutos.
--------	---

Kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas Niittykummun kerrostaloalueeseen kuuluva kohde.

Alkup. rak.lupa	1963-538-A
Muutokset	1999 parvekelasitus Lahti: 1987 yläpohjan lisälämmöneristys, huoneistokohtaiset lämmönsäätimet, 11989 julkisivun kunnostus

Nykyiset rakennusosat

Kerrosluke	Maanalainen kellarikerros + IV asuinkerrosta
Kattomuoto	Loiva harjakatto, räystäät
Kate	Galvanoitu teräspelti
Julkisivupinnat	Rappaus, valkea, porrashuoneessa slammattu tiili, ikkunoiden väliset tehostepinnat vaakalauta, ruskea.
Ikkunat	Puuikkunat, parvekeseinämällä koko parvekeseinän kokoiset ikkunat
Ulko-ovet ja sisäänkäynnit	Alkuperäiset tammi-lasiovet
Parvekkeet	Ulkopuoliset betonirunkoiset, parvekkeet, teräsrunkoiset parvekekaiteet, suojaosat kuultokäsiteltyä teaklautaa. Parvekelasituksia osassa asuntoja.
Sokkeli	Maalattu betoni, vihreä
Runko	Reikätiili
Lähteet	Espoon rakennusvalvonnan arkisto, Lahti. S, Insinööritoimisto E.V Koskinen, myyntiesite

Porrashuoneet ulkonevat rakennusmassasta levymäisenä slammattuna seinäpintana. Sisäänkäynnit on sijoitettu lasiseinän kohdalle ulokkeen sivuun.

Viimeisenä toteutetun lamellitalon Niittykumpu 1 parvekkeet tehtiin koko eteläjulkisivun leveydelle.

Niittykumpu 2

Kortteli	15046-17
Osoite	Niittykatu
Rakennustyyppi	asuinkerrostalo
Ajoitus	1962
Suunnittelija	Arkkitehti Osmo Lappo

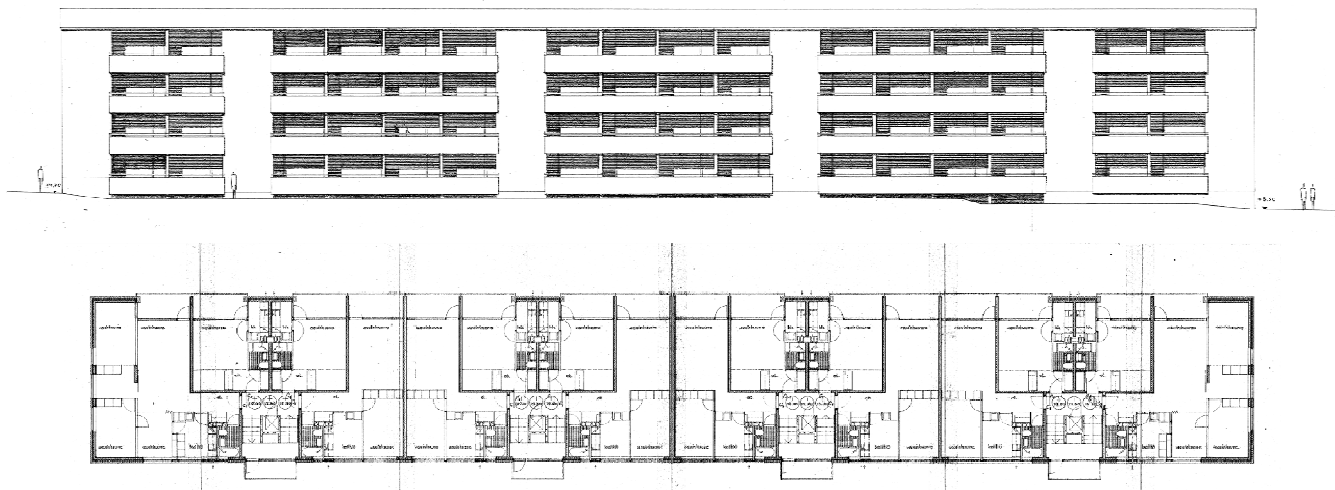
Kuvaus	Niittykadun reunassa oleva 4-kerroksinen lamellitalo on porrastettu maastoon rinteeseen ja viereisten lamellitalojen suuntaisena. Rakennus muodostuu neljästä lamellista, joissa samat kaksi asuntotyyppiä toistuvat, päädyissä on suuremmat 5h+k asunnot. Yhteistilat on sijoitettu kellarikerrokseen. Alin asuinkerros on maantason tuntumassa. Pitkän rakennusmassan horisontaalivaikutelmaa on korostettu pohjoisjulkisivulla nauhamaisin ikkunakenttin. Eteläjulkisivulla on puiset parvekekaiteet kiinnitetty rungon ulkopuolelle jatkuvana nauhana, jota on jakaa rakennusmassasta ulkonevat keittokomeroiden umpiseinät. Rakennus on hyvin säilyttänyt alkuperäiset piirteensä.
--------	--

Kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas Niittykummun kerrostaloalueeseen kuuluva kohde.

Alkup. rak.lupa	1962-21-A
Muutokset	1999 parvekelasitus ja uusi jätekatos, 2007 ikkunat uusittu ja muutettu puu-alumiini-ikkunoiksi (Lahti: 1986 yläpohjan lisälämmöneristys, 1989 sisäänkäynnin edustan kunnostus, 1992 julkisivun maalaus ja kunnostus).

Nykyiset rakennusosat

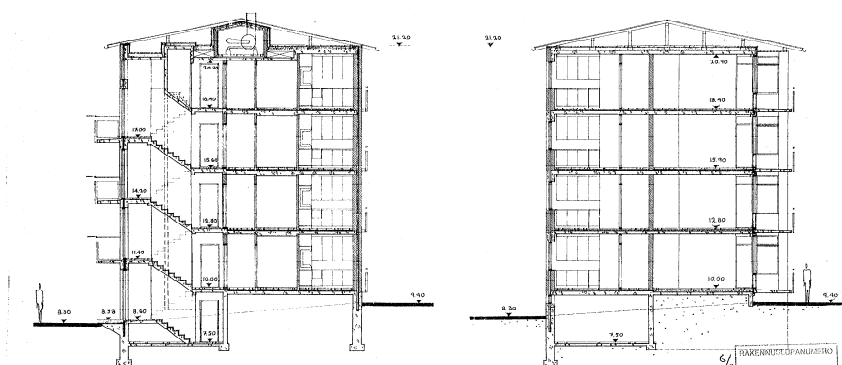
Kerrosluku	Maanalainen kellarikerros+ IV
Kattomuoto	Loiva harjakatto, räystäät
Kate	Galvanoitu pelti
Julkisivupinnat	Rappaus, valkea, ikkunoiden väliset tehostepinnat alumiinilevyä (alun perin puupaneeli)
Ikkunat	Uusitut puu-alumiini ikkunat
Ulko-ovet ja sisäänkäynnit	Puu-lasiovet
Parvekkeet	Sisäänvedetyt, betonirunkoiset, teräsrunkoiset parvekekaiteet, suojaosat kuultokäsiteltyä teaklautaa. Parvekelasituksia osassa asuntoja.
Sokkeli	Puuhierretty betoni, maalattu harmaa
Runko	Reikätiili
Lähteet	Espoon rakennusvalvonnan arkisto, Lahti, S Insinööritoimisto E.V Koskinen, myyntiesite

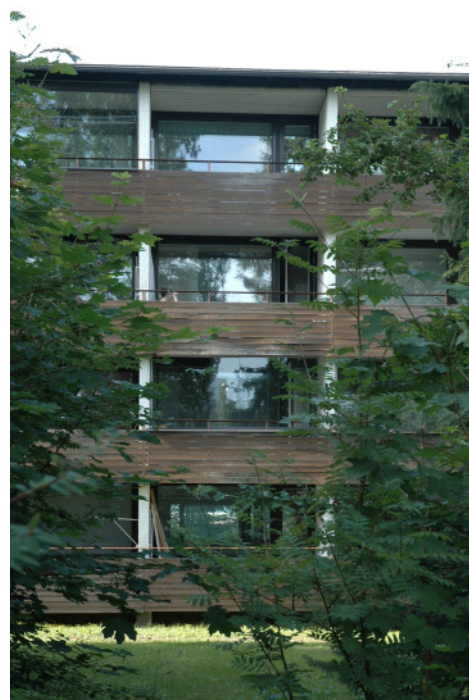
Otteita pääpiirustuksista 1962.

Porrashuoneisiin liittyy pohjoisjulkisivulla horisontaalivaikutelmaa rytmittävät tuuletusparvekkeet.

Puiset parvekekaiteet, joissa on säilynyt alkuperäinen teak-lauta, luovat pehmeää kontrastia valkeille rappauspinnoille.

Niittykumpu 3a

Kortteli	15041-1
Osoite	Niittykatu
Rakennustyyppi	asuinkerrostalo
Ajoitus	1963
Suunnittelija	Arkkitehti Osmo Lappo ja Erkki Kairamo

Kuvaus	Viisikerroksinen betonirunkoinen pilarien varaan nostettu asuinrakennus toimii alueen maa-merkinä. Ratkaisussa on nähtävissä selkeitä vaikutteita Le Corbusierin arkkitehtuurista. Pilariratkaisua perusteli arkkitehtonisen ilmaisun lisäksi saviperäinen maa, joka edellytti rakennuksen tukemista paalujen varaan. Toinen peruste oli eteläpuolella nouseva jyrkkä mäki, joka olisi varjostanut maantasoon tehtäviä asuntoja. Rakennus muodostuu kolmesta betoni-pilareiden varaan nostetusta 5 asuinkerrosta käsittävästä lamellista. Päätylamelleissa on 3 yksiötä ja kaksi suurempaa asuntoa, keskiosan lamelleissa 4 asuntoa. Asuntokerroksen alla on julkisivulinjasta sisäänvedetty kellarikerros, johon on sijoitettu varastotiloja ja sauna. Maantasossa korostuvat rungon muottipintaiset tukevat betonirakenteet, muodostaen rakennuksen alle arkadimaisen alustilan. Rakennus on hyvin säilyttänyt alkuperäiset piirteensä.
--------	--

Rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti erityisen arvokas Niittykummun kerrostaloalueeseen kuuluva kohde. Rakennus toimii alueen tunnusomaisena maa-merkinä.

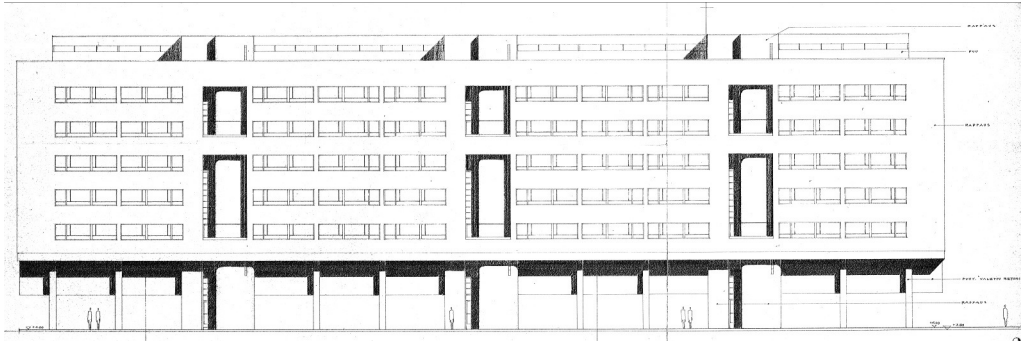
Alkup. rak.lupa	1963-42-A
Muutokset	1992 parvekelasitus, uusittu 2006 1988 osa ikkunoista uusittu, 1989 vesikatto ja terassin pinnoitteet uusittu, 1990 hissit 1993 julkisivu- ja parvekekorjaus

Nykyiset rakennusosat

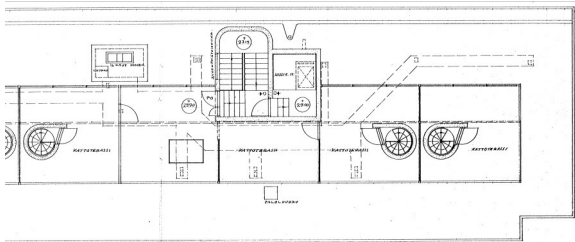
Kerrosluku	Maanpäällinen kellarikerros + 5 krs
Kattomuoto	Tasakatto, kattoterassi
Julkisivupinnat	Rappaus, valkea
Ikkunat	Uusitut puu-alumiini ikkunat
Ulko-ovet ja sisäänkäynnit	Puu-lasiovet
Parvekkeet	1-4 krs sisäänvedetyt parvekkeet, katolla terassit
Sokkeli	Maalattu betoni
Runko	Betoni, näkyvät osat muottipinta.
Lähteet	Suomi rakentaa tänään. Espoon rakennusvalvonnan arkisto, Lahti S.

Päätyjulkisivussa (alla) näkyy selkeitä yhteneväisyyksiä Le Corbusierin 1946 valmistuneeseen L'Unité d'habitation de Marseillen kerrostaloon (vieressä).

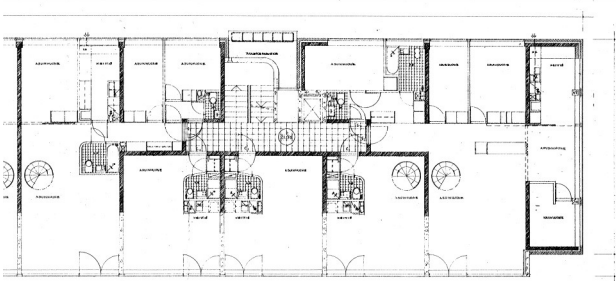

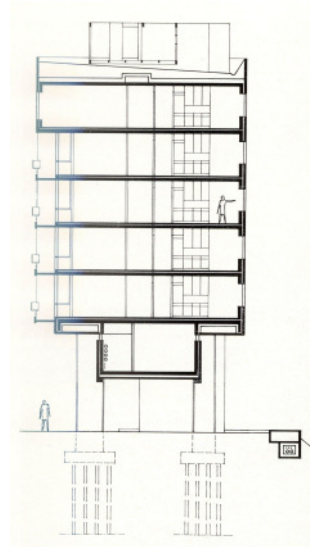
Voimakkaasti jäsennellyt runkorakenne kohottaa rakennuksen maastosta. Porrasuoneiden pyörästetyt kulmat ja niiden kohdalla katkaistu julkisivupinta tekevät rakennusmassasta veistoksellisen. Kuvassa pihajulkisivu etelään.

Ylimmän kerroksen asunnot on kierreportailla yhdistetty yläpuolisiin asuntokohtaisiin kattoterasseihin. Alemmissa kerroksissa on sisäänvedetyt parvekkeet. Kuvassa on otteita itäpäädyn lamellin ylimmistä kerroksista.

Pilaritalon leikkaus. Koko rakennusmassa on nostettu pilareille, myös alimpana oleva kapeampi kellarikerros. Alapuolelle jäävä voimakkaiden betonipilarien rajaama avoin tila oli alun perin tarkoitettu pysäköintiin.

Vasemmalla maantasoa hallitseva voimakasta tilantuntua luova raaka-betonipintainen pilari-palkki-konstruktio. Parvekelaatikot antavat eteläpuoliselle julkisivulle rasterimaisen graafisen leimansa. Yläpuoliossa pienessä kuvassa Le Corbusierien L'Unité d'habitation de Marseillein runkorakenteita.

Oikealla. Eteläjulkisivun eteen on kasvanut tuuheaa puurivistöä. Parvekkeet jäävät kasvillisuuden taakse. Piha sijoittuu rakennuksen pohjoispuolelle.

Niittykumpu 3b ja 3c

Kortteli	15041-1
Osoite	Niittykatu
Rakennustyyppi	asuinkerrostalo
Ajoitus	1962
Suunnittelija	Arkkitehti Osmo Lappo ja Juhani Westerholm

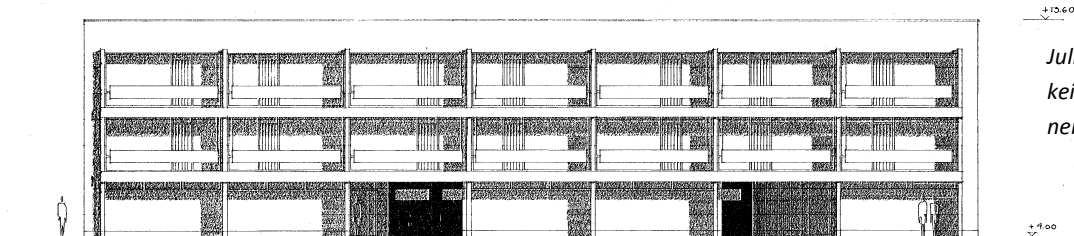
Kuvaus	Viereisen 3a -talon kanssa samaan yhtiöön kuuluvissa 3-kerroksisissa taloissa 3b ja 3c kietoutuvat asunnot pienen keskipihan ympärille. Talotyyppissä on pääasiassa yksiöitä, joille näin erityisenä etuna on saatu valoa kahdelta suunnalta. Päätyihin on sijoitettu kaksioita, joita avartaa olohuoneeseen avautuva ruokatila. Parvekkeita on sijoitettu sekä länsi- että itäjulkisivulle. Talo 3b on toteutettu kahdella portaalla joihin kuljetaan sisäpihaa reunustava arkadin vierestä. Talo 3c on toteutettu 3 portaalla joista keskimäinen jakaa sisäpihan kahteen osaan. Ensimmäisen kerroksen on sijoitettu asuntoja varastotiloja ja talosaunat. Parvekelasitus ja ylimmän kerroksen uusi parvekekatos ovat jonkin verran muuttaneet rakennusten alkuperäistä ilmettä. Rakennukset ovat muilta hyvin säilyttäneet alkuperäiset piirteensä. Kadun varteen kasvanut korkea puusto hälventää tontin rakennusryhmän alkujaan muodostamaa kaupunkikuvallisesti voimakasta kokonaisvaikutelmaa.
--------	---

Rakennustyyppiltään erityinen, rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas Niittykummun kerrostaloalueeseen kuuluva kohde.

Alkup. rak.lupa	1962-838-A ja 1962-839-A
Muutokset	1989 parvekkeiden katokset, 1992 parvekelasitus, 2006 uusi parvekelasitus (Lahti 1988 osa ikkunoista uusittu, 1989 vesikatto ja terassi uusittu, 1990 hissit, 1993 julkisivu – ja parvekekorjaus)

Nykyiset rakennusosat

Kerrosluku	Maanpäällinen asuin/ kellarikerros + 2 kerrosta
Kattomuoto	Sisäpihalle kallistuva pulpettikatto
Kate	Sinkitty teräspeltti
Julkisivupinnat	Slammaus, valkea, porrashuoneissa myös lasitiili
Ikkunat	
Ulko-ovet ja sisäänkäynnit	Puu-lasiovet
Parvekkeet	Sisäänvedetyt betonirunkoiset parvekkeet, maantasokerroksessa umpinainen betonikaide, ylemmissä kerroksissa puurakenteinen kevyt kaide jota hallitsee ulkonevat vaakasuuntaiset kukkalaatikot. Parvekelasitus osassa asuntoja.
Sokkeli	Maalattu betoni, tumma harmaa
Runko	Reikätiili
Lähteet	Suomi rakentaa tänään. Lahti S. Espoon rakennusvalvonnan arkisto

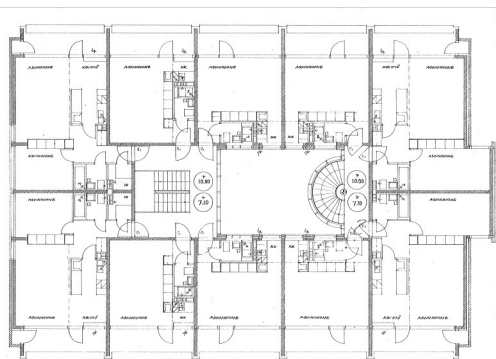
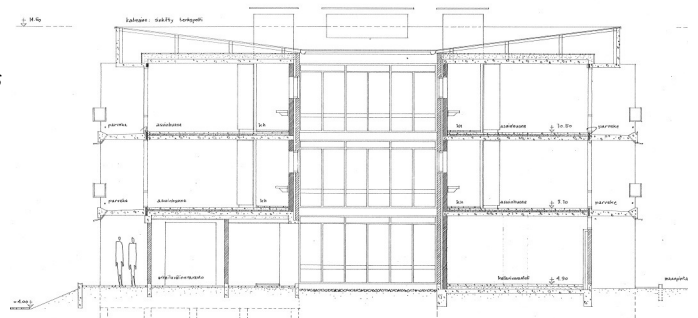

+13.60

*Julkisivuissa korostuu parvekkeiden avaama konstruktii-
nen jäsentely.*

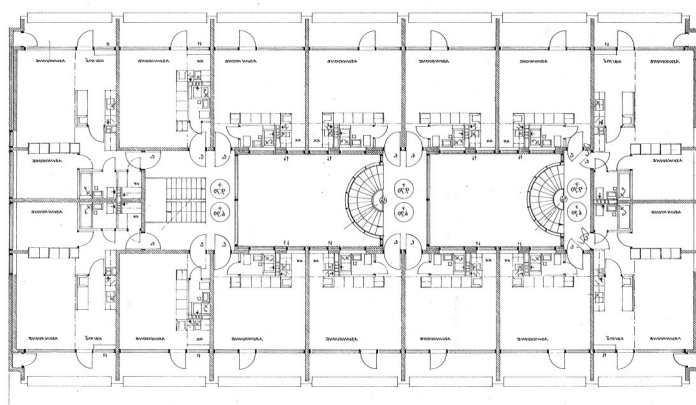
+9.00

*Rakennusten runkosyvyys kokonai-
suudessaan sisältäen myös parvek-
keet on 20 metriä. Sisäpihan leveys
on noin 5 metriä.*

*Parvekkeiden päälle
on myöhemmin il-
meisesti parvekelasi-
tuksen yhteydessä
tehty katokset.*

*Kulku asuntoihin tapahtuu talo 3b:ssä kahden
porrashuoneen kautta.*

*Talo 3c on varustettu kolmella porrashuoneella.
Keskimmäinen jakaa sisäpihan kahteen osaan.*

*Asuntojen keittokomerot ja kylpyhuoneet avau-
tuvat pienelle sisäpihalle. Kulku porrashuonei-
siin tapahtuu sisäpihan arkadin alta. Kattopin-
nassa tehosteena käytetty kiinanpunainen sävy
luo erityistä tunnelmaa. Porrashuoneiden jul-
kisivuissa on käytetty mm lasitiiltä.*

Niittykumpu 5 abc

Kortteli	15039-1
Osoite	Niittykummuntie
Rakennustyyppi	asuinkerrostalo
Ajoitus	1962
Suunnittelija	Arkkitehti Osmo Lappo

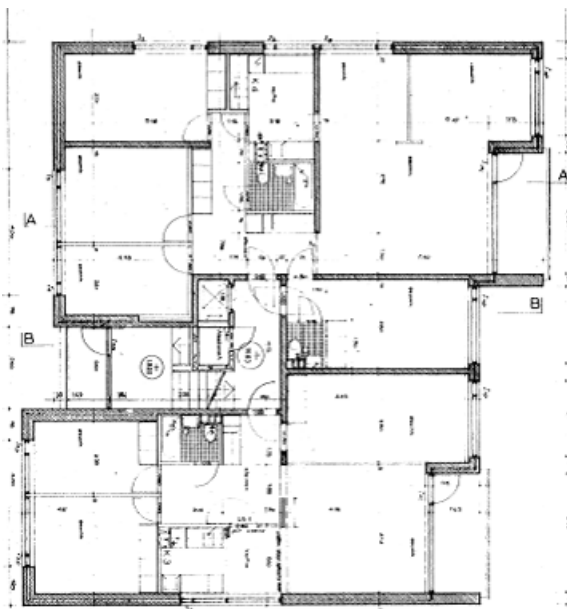
Kuvaus	Tontilla on kolme 4-kerroksista pistetaloa, jotka sijoittuvat mäen laelle, Ängskullan torpan entisten rakennusten paikalle. Rakennukset muodostavat muusta alueesta hieman erillään olevan Merituulentielle hyvin näkyvän oman rakennusryhmän. Rakennukset rajaavat aluekokonaisuutta luoteessa ja muodostavat vastaparin urheilukentän toisella puolella sijaitsevalle Niittykumpu 3 rakennusryhmälle. Pistetalot ovat asuntopohjiltaan identtiset. Kerrosta kohden on kaksi asuntoa, joissa toiseen liittyy erityisyytenä pieni omalla sisäänkäynnillä varustettu sivuasunto. Rakennukset on varustettu hissillä. Rakennukset ovat hyvin säilyttäneet alkuperäisen ilmeensä.
--------	---

Kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas Niittykummun kerrostaloalueeseen kuuluva kohde.

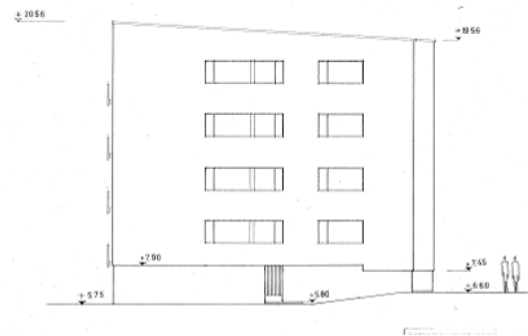
Alkup. rak.lupa	1962-306-A , 1962-18-A, 1962-306-A
Muutokset, korjaukset	1985 asuntojen vesikalusteet vaihdettu, 1986 yläpohjan lisälämmöneristys, 1997 julkisivukunnostus, 1999etuikkunat, 2000 B-talon vesikatto (ei luvan mukaisia muutoksia)

Nykyiset rakennusosat

Kerrosluku	IV
Kattomuoto	Loiva pulpettikatto
Kate	Sinkitty pelti
Julkisivupinnat	Rappaus, valkea
Ikkunat	
Ulko-ovet ja sisäänkäynnit	Puu-lasiovet
Parvekkeet	Sisäänvedetyt, betonirunkoiset, teräsrunkoiset parvekekaiteet, suojaosat kuultokäsiteltyä teaklautaa. Parvekelasitukset osassa asuntoja.
Sokkeli	Puuhierretty betoni, maalattu
Runko	Reikätiili
Lähteet	Espoon rakennusvalvonnan arkisto, Lahti, S. Insinööritoimisto E.V Koskinen, myyntiesite

Kerrosta kohden on kaksi asuntoa, joissa toiseen liittyy pieni omalla sisäänkäynnillä varustettu sivuasunto. Pääpiirustus 1961.

Sisäänkäyntien kohdalle on tehty sisäänveto. Alkuperäiset tammi-lasiovet on säilyneet.

Eteläpuolen puistosta avautuvat vehreät näkymät Ängskullan mäelle.

Rakennusmassa on porrastettu porrashuoneen kohdalla.

Niittykumpu 7

Kortteli	15047-1 1:1019
Osoite	Niittykummuntie
Rakennustyyppi	asuinkerrostalo
Ajoitus	1962
Suunnittelija	Arkkitehti Osmo Lappo ja Jaakko Rantanen

Kuvaus	Tontin itäreunassa, Niittykummuntien varressa on alueella uniikki, perusratkaisultaan erikoinen polveileva 4-keroksinen asuinkerrostalo. Rakennus muodostuu kolmesta lamellista, joissa jokaisessa on kerrosta kohden kaksi eri tasoon sijoittuvaa asuntoa. Rakennusmassa polveilee asuntokohtaisesti, mahdollistaen valonsaannin syvärunkoisen talon keskiosiin, ja tarjoten näkymiä neljään ilmansuuntaan. Rakennus on hyvin säilyttänyt alkuperäisen ilmeensä.
--------	---

Rakennustyyppiltään erityinen rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvalisest arvokas Niittykummun kerrostaloalueeseen kuuluva kohde.

Alkup. rak.lupa	1962-792-A
Muutokset	1988 ikkunat uusittu (osa?), 2005 parvekelasitus, 2007 parvekeikkunat uusittu ja muutettu puu-alumiini-ikkunoiksi, 2008 linjasaneeraus, muutoksia kellari ja kylpyhuone-tiloissa (Lahti: 1985 vesikalusteita uusittu, 1986 yläpohjan lisälämmöneristys, 1993 parvekekorjaus, 1996 rappaus uusittu?)

Nykyiset rakennusosat

Kerrosluku	IV
Kattomuoto	Loiva pulpettikatto, hahmottuu julkisivuissa tasakattoisena
Kate	Galvanoitu pelti
Julkisivupinnat	Rappaus, valkea

Ikkunat	Parvekejulkisivuissa alkuperäiset suurikokoiset puuikkunat. Kadun puolella uusitut puu-alumiini ikkunat, ikkunakenttiin liittyvät kiiltävät julkisivulevyt ovat uusittuja, alkuperäinen levy oli on ilmeisesti mattasävyinen.
Ulko-ovet ja sisäänkäynnit	Valkoinen vaakapaneloitu ovi, rungosta sisäänvedetty sisäänkäynti
Parvekkeet	Osittain sisäänvedetyt, betonirunkoiset, teräsrunkoiset parvekekaiteet, suojaosat lasia. Yläkerroksessa markiisikatokset. Ei parvekelasituksia.
Sokkeli	Maalattu betoni
Runko	Reikätiili
Lähteet	Espoon rakennusvalvonnan arkisto, Lahti. S

Otteita pääpiirustuksista 1962.

Näkymä Gräsanojalta heti rakentamisen jälkeen. Kuva S.Rista 1965, SRM. Ojaa reunustaa nykyään tiheä kasvillisuus ja korkea puusto.

Katujulkisivua peittää nykyään tuuhea puusto, paikoin myös köynnöskasvit.
Katujulkisivua peittää nykyään tuuhea puusto, paikoin myös köynnöskasvit.

Lasikaitein varustetut parvekkeet avautuvat Gräsanojan suuntaan.

Näkymä Niittykummuntieltä

Niittykumpu 9

Kortteli	15046-2
Osoite	Niittykallio
Rakennustyyppi	rivitalo
Ajoitus	1963
Suunnittelija	Arkkitehti Osmo Lappo ja Markku Annala

Kuvaus

Tontilla on porrastuva rinteeseen sovitettu 1-kerroksinen osittain maanpäällisellä kellarikerroksella varustettu rivitalo. Rinteeseen sovitettu ½ 1-kerroksinen varasto- ja autotallirakennus rajaa yhteistä sisääntulopihaa. Porrastuva rakennusmassa mahdollistaa valonsaannin neljästä ilmansuunnasta kaikkiin syvärunkoisiin asuntoihin. Sisäänkäynnin eteen on matalalla muurilla rajattu asuntokohtaiset sisääntulopihat. Kellarikerroksesta on uloskäynti eteläpuoliseen yhteiselle metsäiselle piha-alueelle.

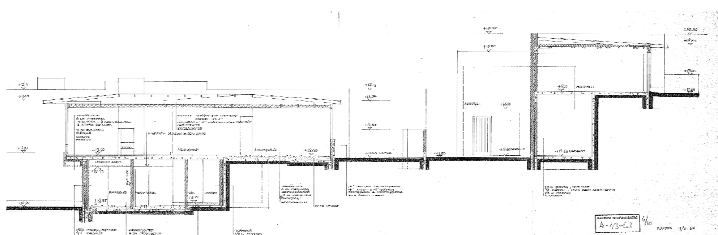
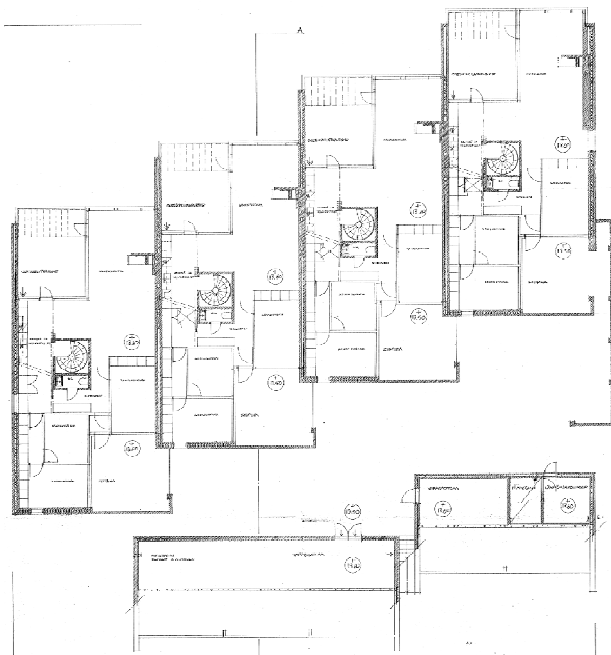
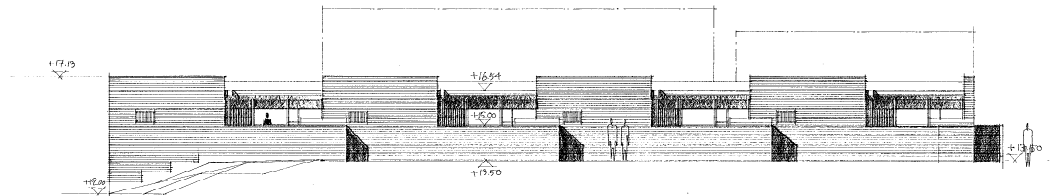
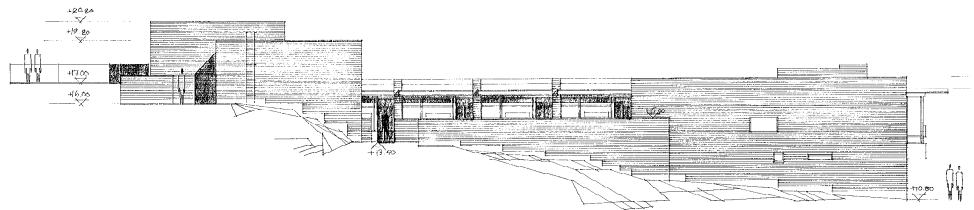
Punatiilisten julkisivujen muurimaista vaikutelmaa keventää polveileva rakennusmassa ja muurin vaihteleva korkeus. Ulko- ja sisätilan yhteyttä korostavat rakennusmassaan sisäänvedetyt atriumpihojen luonteiset pihat ja terassit. Rakennus on erityisen onnistuneesti sovitettu jyrkkään rinnemaastoon ja muodostaa metsäiseen ympäristöön luontevan oloisen ja kiinnostavan lisän.

Rakennustyyppiltään erityinen, rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas kohde.

Alkup. rak.lupa	1963-43-A
Muutokset	2002 sisäisiä muutoksia asunnossa, 2006 kellaritiloja muutettu asuintiloiksi, 2007 kellarin muutos (Lahti: 1995 vesikatot kunnostettu, 1997 patiolattiat kunnostettu)

Nykyiset rakennusosat

Kerrosluke	Kellari + 1 krs
Kattomuoto	Loiva harjakatto, ei sivuräystäitä
Kate	
Julkisivupinnat	Punatiili, maalattu betoni (alun perin käsittelemätön muottipinta) tumma harmaa, maalattu puu, tumma harmaa (alun perin kuultokäsitelty)
Ikkunat	Uusitut puu-alumiini ikkunat
Ulko-ovet ja sisäänkäynnit	Puu-lasiovet
Parvekkeet	Terassit, lasikaiteet, pergolan lasikatteet myöhempi lisäys
Sokkeli	Maalattu betoni
Runko	reikätiili
Lähteet	Espoon rakennusvalvonnan arkisto, Lahti, S

Asuntojen yhteistä sisääntulopihaa rajaa autotalli- ja talousrakennus. Puolijulkisesta tilasta siirrytään edelleen matalampien muurien rajaamien asuntojen sisääntulupihojen kautta asuntoihin.

Niittykumpu 10

Kortteli	15046-1
Osoite	Niittykummuntie
Rakennustyyppi	asuinkerrostalo
Ajoitus	1962
Suunnittelija	Arkkitehti Osmo Lappo ja Martti Tiula

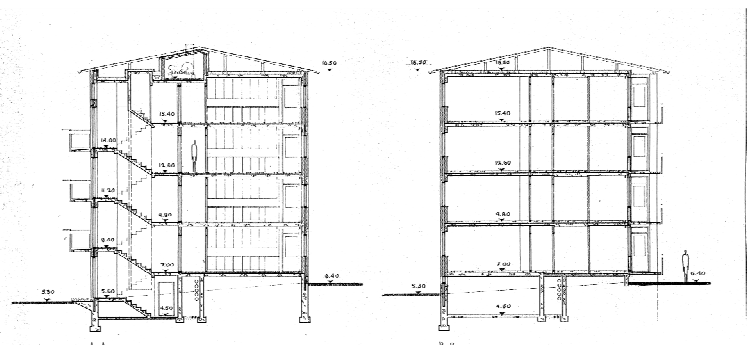
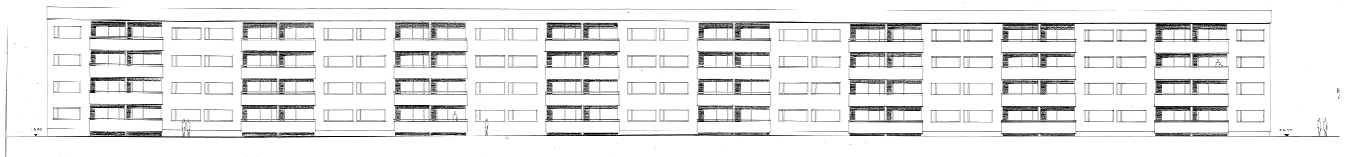
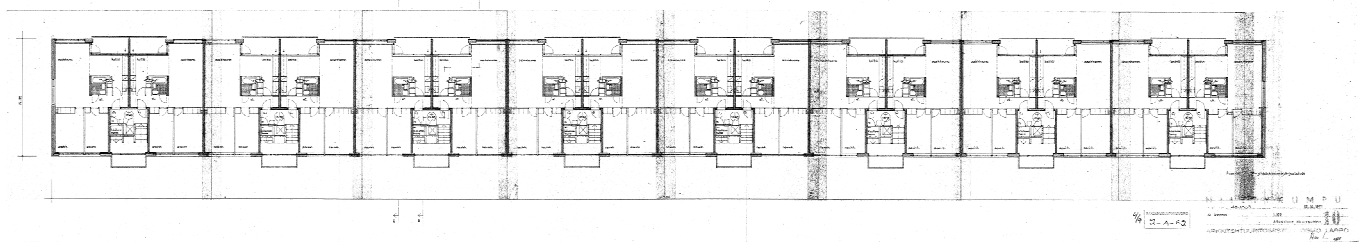
Kuvaus Alueen pisin rakennus on 124,8 metriä pitkä talo nro 10. Se muodostuu kahdeksasta asuinkerroksissa identtisestä lamellista, jossa sama 71,5 m² asunto toistuu. Päätyasuntoihin tehtiin ylimääräiset päätyikkunat.

Kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas Niittykummun kerrostaloalueeseen kuuluva kohde.

Alkup. rak.lupa	1962-2-A
Muutokset	1970 muutoksia väestönsuojassa, 1972 sisäisiä muutoksia 1.kerroksessa, 1997 parvekelasitus, 1998 jätekatoksen laajennus, 2007 ikkunat ja parvekeovet uusittu ja muutettu puu-alumiinirakenteisiksi. (Lahti: 1985 vesikalusteita uusittu, 1986 yläpohjan lisälämmöneristys, 1992 osittainen julkisivukunnostus)

Nykyiset rakennusosat

Kerrosluku	IV
Kattomuoto	Loiva harjakatto, räystäät
Kate	
Julkisivupinnat	Rappaus, valkea, ikkunoiden väliset tehostepinnat puupaneeli
Ikkunat	Uusitut puu-alumiini ikkunat
Ulko-ovet ja sisäänkäynnit	tammi-lasiovet
Parvekkeet	Sisäänvedetyt, betonirunkoiset, teräsrunkoiset parvekekaiteet, suojaosat ruskeaksi kuultokäsiteltyä vaakalautaa. Parvekelasituksia osassa asuntoja.
Sokkeli	Maalattu betoni
Runko	Reikätiili
Lähteet	Espoon rakennusvalvonnan arkisto, Lahti, S Insinööritoimisto E.V Koskinen, myyntiesite

Niittykumpu 11

Kortteli	15046-3
Osoite	Niittykallio
Rakennustyyppi	rivitalo
Ajoitus	1963
Suunnittelija	Arkkitehti Osmo Lappo ja Markku Annala

Kuvaus

Tontilla on porrastuva rinteeseen sovitettu 1-kerroksinen osittain maanpäällisellä kellarikerroksella varustettu rivitalo. Porrastuva rakennusmassa mahdollistaa valonsaannin neljästä ilmansuunnasta kaikkiin syvärunkoisiin asuntoihin. Sisäänkäynnin eteen on matalalla muurilla rajattu asuntokohtaiset sisääntulopihat. Kellarikerroksesta on uloskäynti eteläpuoliseen yhteiselle metsäiselle piha-alueelle.

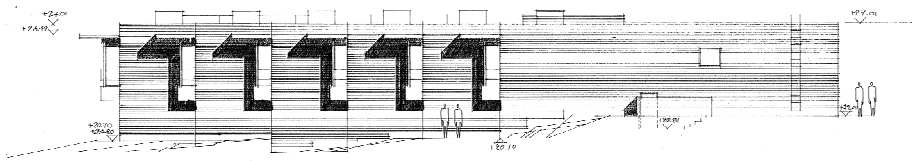
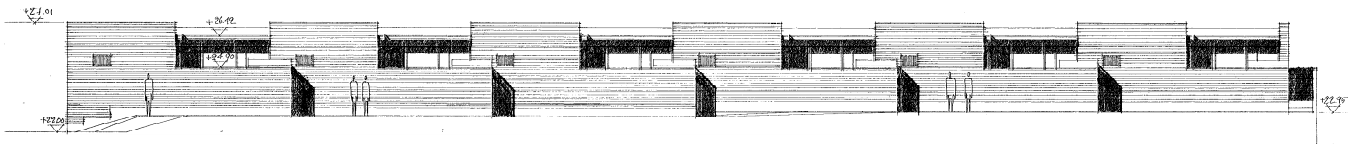
Punatiilisten julkisivujen muurimaista vaikutelmaa keventää polveileva rakennusmassa ja muurin vaihteleva korkeus. Ulko- ja sisätilan yhteyttä korostavat rakennusmassaan sisäänvedetyt atriumpihojen luonteiset pihat ja terassit. Rakennus on erityisen onnistuneesti sovitettu jyrkkään rinnemaastoon ja muodostaa metsäiseen ympäristöön luontevan oloisen ja kiinnostavan lisän.

Rakennustyyppiltään erityinen, rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkivallisesti arvokas kohde.

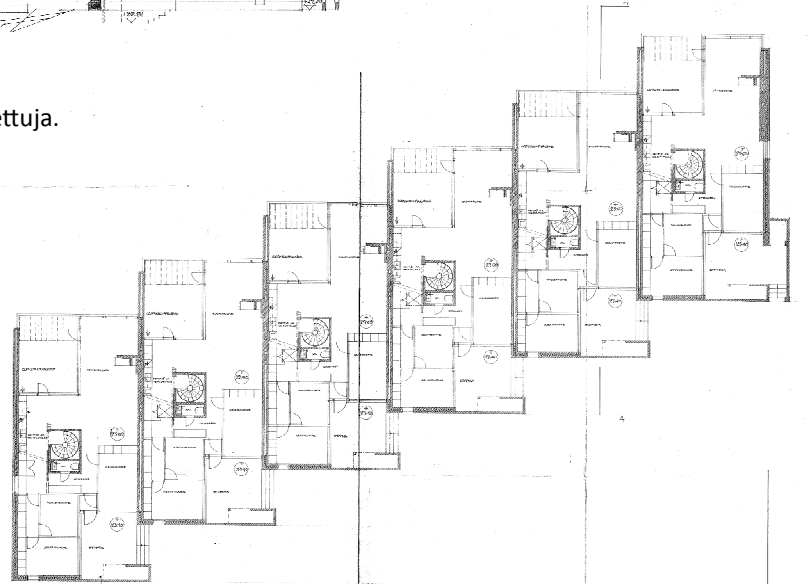
Alkup. rak.lupa	1963-44-A
Muutokset	2002 sisäisiä muutoksia asunnossa, 2006 kellaritiloja muutettu asuintiloiksi, 2007 kellarin muutos (Lahti: 1995 vesikatot kunnostettu, 1997 patiolattiat kunnostettu)

Nykyiset rakennusosat

Kerrosluke	Kellari+ 1 krs
Kattomuoto	Loiva harjakatto, ei sivuräystäitä
Kate	
Julkisivupinnat	Punatiili, valkea rakennuslevy
Ikkunat	Uusitut puu-alumiini ikkunat
Ulko-ovet ja sisäänkäynnit	Puuovet
Parvekkeet	Terassit, umpikaiteet valkoista rakennuslevyä, pergolakatteet
Sokkeli	Maalattu betoni
Runko	Reikätiili
Lähteet	Espoon rakennusvalvonnan arkisto, Lahti, S

Julkisivut ovat muurimaisia ja luonteeltaan suljettuja.

Polveileva rakennusmassan lomaan muodostuu suojaisia sisääntulopihoja ja terasseja. Kierreportailla yhdistettyyn kellarikerrokseen sijoitettiin sauna - ,varasto- ja askartelutiloja. Kellaritiloja on useissa asunnoissa myöhemmin muutettu asuinkäyttöön. Ote pääpiirustuksista 1962.

Asuntojen kellarikerroksista on yhteys eteläpuoliseen yhteiseen metsämäisenä hoidettuun piha-alueeseen.

Asuntojen pohjoisenpuoliset Niittykallion tiehen rajoittuvat sisääntulopihat on suojattu tiilimuurein. Kallio- laen karua vaikutelmaa korostaa rakennusten suora liittyminen tiealueeseen.

Niittykumpu 12a

Kortteli	15046-18
Osoite	Niittykallio
Rakennustyyppi	asuinkerrostalo
Ajoitus	1962
Suunnittelija	Arkkitehti Osmo Lappo ja Martti Tiula

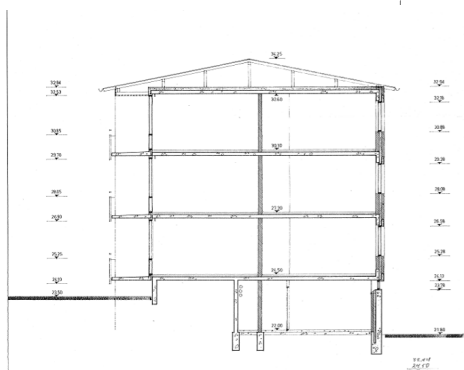
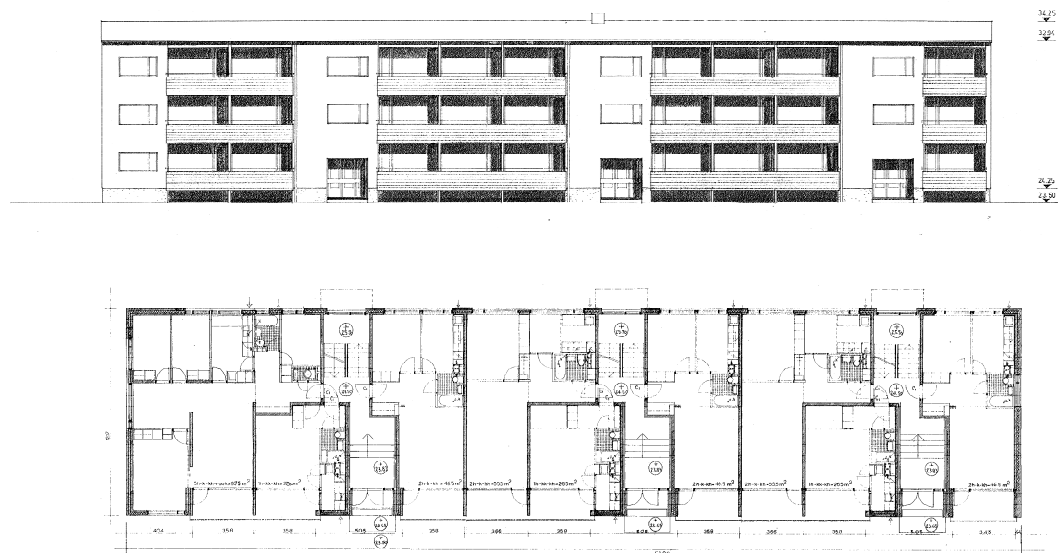

Kuvaus	Tontin kaksi lamellitaloa sijoittuvat rinteeseen suuntaisena kallion lakialueen pohjoisreunaan. Julkisivun horisontaalivaikutelmaa on korostettu pohjoisjulkisivulla nauhamaisin ikkunakenttien. Eteläjulkisivulla on puiset parvekekaiteet kiinnitetty rungon ulkopuolelle jatkuvana nauhana, jota jakaa valkeaksi rapatut parvekelinjaan tuodut seinäpinnat. Rakennus on hyvin säilyttänyt alkuperäiset piirteensä. Niittykumpu 12a ja 12b lamellit on toteutettu samoilla pohjaratkaisuilla. Jokaista porrashuonetta kohden on sijoitettu 1 yksiö ja 2 erikokoista kaksiota. Pienasuntojen lisäksi on talon 12a länsipäätyyn sijoitettu suuri 6 huoneen ja keittiön asunto <i>Kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas Niittykummun kerrostaloalueeseen kuuluva kohde.</i>
--------	---

Alkup. rak.lupa	1962-465-A
Muutokset	1977 muutoksia kellarikerroksessa, 1980 muutoksia kellarikerroksessa, (1999) 2007 parvekelasitus, 2011 (?) (Lahti: 1986 yläpohjan lisälämmöneristys, 1992 osa ikkunoista uusittu, 1993 julkisivumaalaus, 1999 vesikaton kunnostus, 2002 saunan kunnostus)

Nykyiset rakennusosat

Kerrosluku	III
Kattomuoto	Loiva harjakatto, räystäät
Kate	
Julkisivupinnat	Rappaus, valkea, ikkunoiden väliset tehostepinnat kuultokäsitelty puupaneeli
Ikkunat	Puuikkunat
Ulko-ovet ja sisäänkäynnit	Puu-lasiovet
Parvekkeet	Sisäänvedetyt, betonirunkoiset, teräsrunkoiset parvekekaiteet, suojaosat lahokyllästetty teak-lauta. Parvekelasituksia osassa asuntoja.
Sokkeli	Maalattu betoni (alun perin puuhierretty)
Runko	Tiili
Lähteet	Espoon rakennusvalvonnan arkisto, Lahti, S. Insinööritoimisto E.V. Koskinen, myyntiesite

Niittykumpu 12 1960-luvulla. Niittykummun huolto.

Niittykumpu 12a sijoittuu korkeimpana Niittykallion Laen tuntumaan. Maisemassa korostuu paljaat kallioalueet.

Myöhemmin on pysäköintipaikkoja laajennettu myös talon edustalle puistona säilytetyn kallion lakialueen puolelle.

Niittykumpu 12b

Kortteli	15046-18
Osoite	Niittykallio
Rakennustyyppi	asuinkerrostalo
Ajoitus	1962
Suunnittelija	Arkkitehti Osmo Lappo ja Martti Tiula

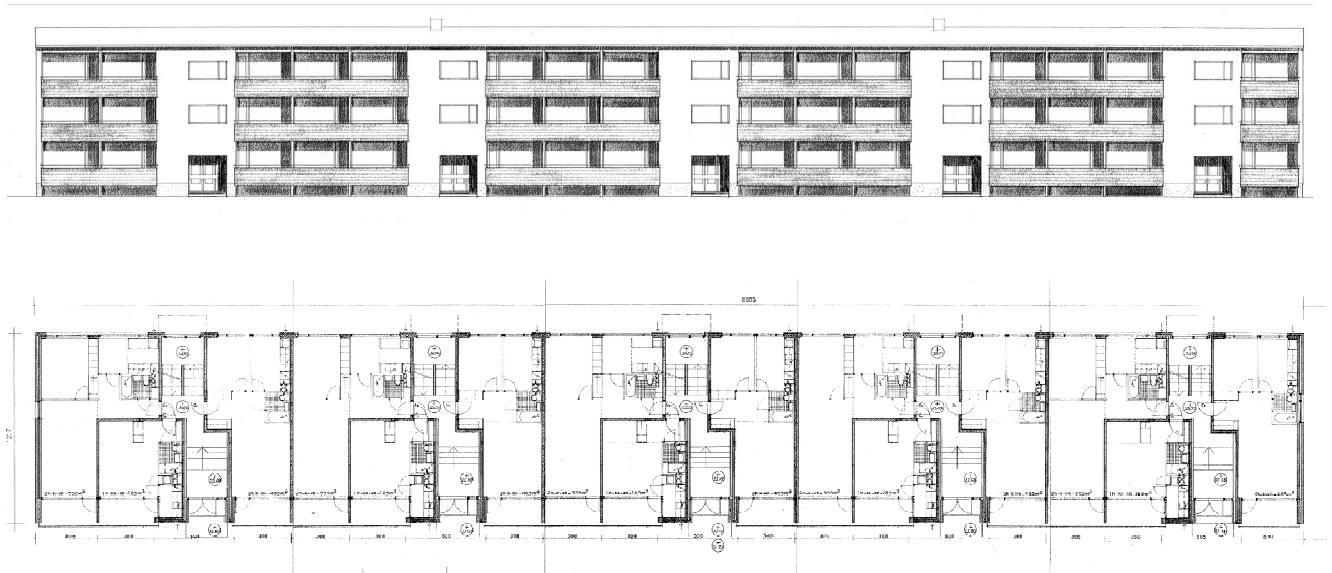
Kuvaus	Tontin kaksi lamellitaloa sijoittuvat rinteen suuntaisena kallion lakialueen pohjoisreunaan. Pitkän rakennusmassan horisontaalivaikutelmaa on korostettu pohjoisjulkisivulla nauhamaisiin ikkunakenttiin. Eteläjulkisivulla on puiset parvekekaiteet kiinnitetty rungon ulkopuolelle jatkuvana nauhana, jota jakaa valkeaksi rapatut parvekelinjaan tuodut seinäpinnat. Rakennus on hyvin säilyttänyt alkuperäiset piirteensä. Niittykumpu 12a ja 12b lamellit on toteutettu samoilla pohja-ratkaisuilla. Jokaista porrashuonetta kohden on sijoitettu 1 yksiö ja 2 erikokoista kaksiota.
--------	---

Kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas Niittykummun kerrostaloalueeseen kuuluva kohde.

Alkup. rak.lupa	1962-464-A
Muutokset	1977 muutoksia kellarikerroksessa, 1980 muutoksia kellarikerroksessa, (1999) 2007 parvekelasitus, 2011 (?) (Lahti: 1986 yläpohjan lisälämmöneristys, 1992 osa ikkunoista uusittu, 1993 julkisivumaalaus, 1999 vesikaton kunnostus, 2002 saunan kunnostus)

Nykyiset rakennusosat

Kerrosluku	III
Kattomuoto	Loiva harjakatto, räystäät
Kate	
Julkisivupinnat	Rappaus, valkea
Ikkunat	Alkuperäiset kuultokäsitellyt puuikkunat
Ulko-ovet ja sisäänkäynnit	Puu-lasiovet
Parvekkeet	Sisäänvedetyt, betonirunkoiset, teräsrunkoiset parvekekaiteet, suojaosat kuultokäsitellyä teaklautaa. Parvekelasituksia osassa asuntoja.
Sokkeli	Maalattu betoni (alun perin puuhierretty)
Runko	tiili
Lähteet	Espoon rakennusvalvonnan arkisto, Lahti, S. Insinööritoimisto E.V Koskinen, myyntiesite

Rakennuksessa on säilynyt ilmeisesti alkuperäisiä kuultokäsiteltyjä ikkunoita.

Parvekejulkisivut avautuvat etelään pihalle ja pysäköintipaikkojen suuntaan. Kaiteissa on säilynyt alkuperäinen teak-lauditus.

Lämpökeskus nro 8

Kortteli	15040-2
Osoite	Niittykummuntie
Rakennustyyppi	Huoltorakennus, huolto- toimisto- ja asuintiloja
Ajoitus	1962
Suunnittelija	Arkkitehti Osmo Lappo

Kuvaus Alueen sisääntulon yhteyteen toteutettiin myymälä, asuntoyhtiöiden keskitettyä pysäköinti-paikkoja ja 100 auton autosuoja sekä lämpökeskus. Matalat 1- kerroksiset rakennukset toimivat kontrastina alueen maamerkeille, korkealla ”mahapussitalolle” sekä lämpökeskuksen piipulle.

Lämpökeskukseen sijoitettiin teknisten tilojen ohella sauna- ja pesulatiloja, isännöitsijä-toimiston tilat, sekä asuntoja alueen hoitohenkilökunnalle. Ostoskeskus suunniteltiin aikakauden vaatimusten mukaisesti 1- kerroksisena ja siten että sitä olisi myöhemmin mahdollista laajentaa. Ostoskeskuksen uusiminen ja myöhemmät julkisivumuutokset sekä piipun purkaminen ovat jonkin verran muuttaneet rakennuksen asemaa kaupunkikuvassa. Rakennuksessa toimii edelleen Niittykummun huollon isännöitsijätoimisto.

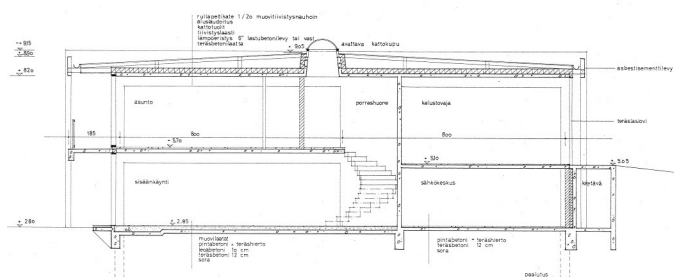
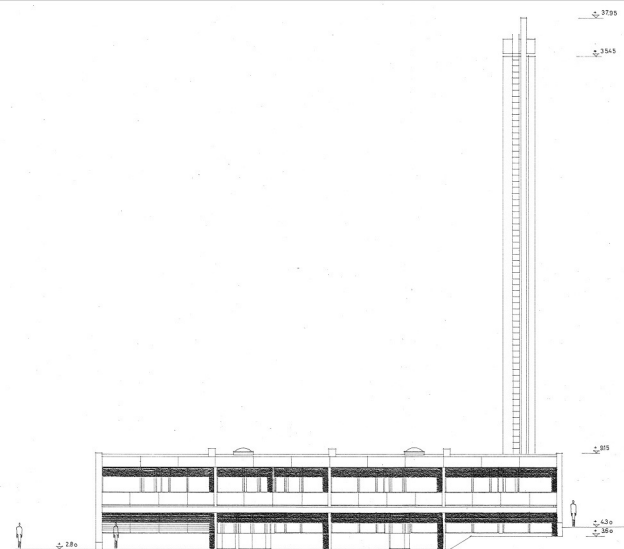
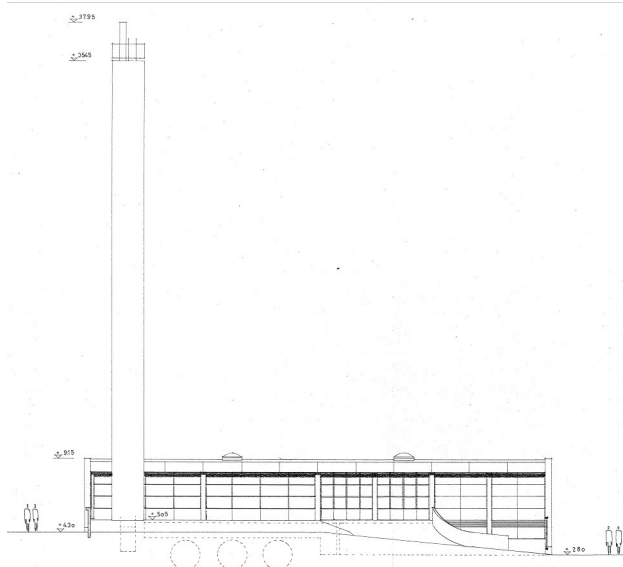
Kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas Niittykummun kerrostaloalueeseen kuuluva kohde.

Alkup. rak.lupa 1962-142 A

Muutokset 1965-220-C sisäisiä muutoksia, 1970-170 B uusi varastokatos, 1970-701 C; sisäisiä muutoksia, 1977 sisäisiä muutoksia, ulko-ovi uusittu, 1994, tilojen käyttötarkoituksen muutoksia, parveke- ja räystäslaudat uusittu ja korvattu teräslevyillä, piippu purettu, julkisivut maalattu valkeiksi

Nykyiset rakennusosat

Kerrosluku	II
Kattomuoto	Tasakatto, korkeat räystäslaudat (loiva kallistus)
Kate	Pelti
Julkisivupinnat	Alun perin punatiili, rakennus on myöhemmin maalattu valkeaksi. Räystäällä asbestisementtilevy
Ikkunat	Uusitut puu-alumiini ikkunat , katolla kupoli-ikkunat
Ulko-ovet ja sisäänkäynnit	teräslasiovet
Parvekkeet	Rungon ulkopuoliset nauhamaiset parvekkeet länsijulkisivulla, kaiteet alun perin asbestisementtilevyä.
Sokkeli	Maalattu betoni
Runko	Betoni
Lähteet	Espoon rakennusvalvonnan arkisto, Lahti, S. Insinööritoimisto E.V Koskinen, myyntiesite

Lämpökeskuksen rakennus 1960-luvulla. Rakennuksen julkisivupinnat olivat alun perin puhtaaksi muurattua tiiltä. Kuva Niittykummun huolto.

Itäjulkisivun ilme on myöhemmissä korjauksissa muuttunut.

Lämpökeskusrakennuksen yläkertaan tehtiin asunnot alueen huoltohenkilökunnalle kuten *pi-hamiehille ja siivoojille*.

Alakertaan tehtiin sauna, pesula, kuivaushuoneet ja mankeli

Niittykummun kappeli

Kortteli	1:526 (15045-1)
Osoite	Kappelitie
Rakennustyyppi	kappeli
Ajoitus	1947
Suunnittelija	Rakennusmestari Martin Lindbäck

Kuvaus

Niittykummun kappelin rakensi 1947 talkoovoimin Södra Esbo kyrkförening Hugo Winbergin lahjoittamalle tontille. Yhdistyksen perustivat Åkerblom-liikkeeseen kuuluneet pohjanmaalaiset. Söderströmin puusepäntöliikkeessä työskennellyt rakennusmestari Martin Lindbäck suunnitteli kirkon, ja myös sisustus tehtiin Söderströmin puusepäntöliikkeessä. Espoon seurakunta osti kirkon 1948, jonka jälkeen se toimi alueen pikkukirkkona ”Gräsan kirkon” nimellä. Vuosina 1964-1974 se toimi Etelä-Espoon seurakunnan ja 1975-1981 Olarin seurakunnan pääkirkkona. Puurakenteinen 90 paikkainen kappeli sijoittuu rinteeseen Niittykummun kerrostaloalueen reunaan. Rakennusmassaa korostaa pääsisäänkäynnin päälle tehty omaperäinen keltorini koristeellisine aukotuksineen. Sisäänkäynnin liuskekiviportaot teräskateineen ja tornin yksityiskohdat henkivät 1950-luvun romantiikkaa. Kirkkona rakennus muistuttaa tyyliltään jossain määrin noin 20 vuotta aikaisemmin valmistunutta Leppävaaran kirkkoa (nykyään Perkkaan kappeli).

Kappeli on tällä hetkellä kerhotoiminnassa, seurakunnan toimintojen siirryttyä muualle. Seurakuntayhtymä haki kappelille purkulupaa 2010, jota ei kuitenkaan myönnetty kappelin rakennushistoriallisiin arvoihin ja asemakaavan toteuttamiseen vedoten.

Rakennus on ulkoisesti hyvin säilyttänyt alkuperäiset piirteensä. Rakennushistoriallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävä kohde.

Alkup. rak.lupa

1947-104-A, muutos 1985-852-C ja 1986-947-C

Muutokset

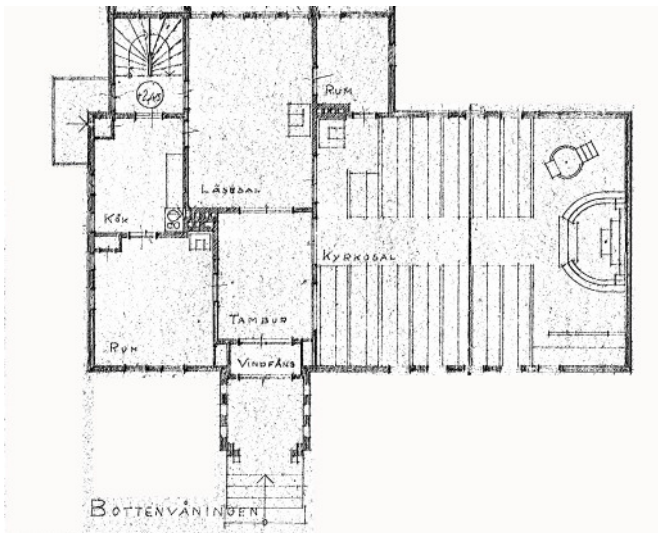
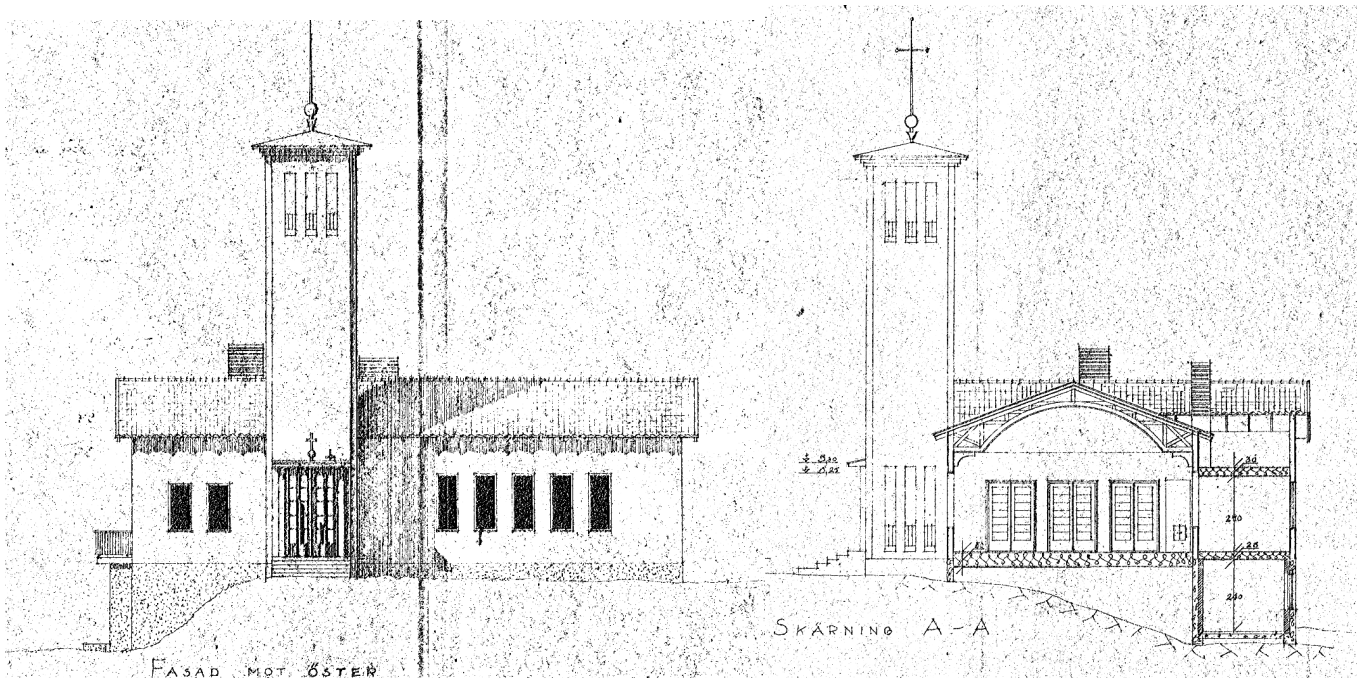
Teknisiä muutoksia, lämmönjakohuoneen laajennus, pintaverhouksia uusittu ja osin muutettu, tilamuutoksia sisätiloissa. Sisätiloissa on säilynyt alkuperäiset kauniita puulasiovia ja mm kirkkoselin holvimainen kattomuoto on säilytetty.

Nykyiset rakennusosat

Kerrosluku	Kellari+ 1½ krs
Kattomuoto	Harjakatto, räystäät
Kate	Profiloitu asbesti-sementti- levy. Harmaa
Julkisivupinnat	Leveä pystyrimaverhous, uusittu, valkoinen
Ikkunat	Puuikkunat
Ulko-ovet ja sisäänkäynnit	Puu-lasiovet, alkuperäiset
Parvekkeet	Ranskalainen pinnakaideparveke
Sokkeli	Pinnoitettu betoni
Runko	Puu
Lähteet	Haukilahti-Gäddvik, Haukilahden Seura ry 2004 Espoon kaupunginmuseo, lausunto 26.5.2010

Sisäänkäyntiä suojaavan tornin alaosan yksityiskohtia

Kappelissa on kirkkosalin lisäksi seurakunnan toimintaan tarkoitettuja toimisto-, kerho- ja kokoontumistiloja 1. ja 2. kerroksessa. Kellarissa on lisäksi talonmiehen asuntona toiminut pieni kokoontumistila, wc- ja varastotiloja.

Kirkkosaliin tuo juhluvautta kaareva holvimainen sisäkatto. Pintamateriaalien muutokset ovat jonkin verran muuttaneet salin ilmettä.

Rouheila

Kortteli **22001-4**

Osoite Luomanperä

Rakennustyyppi omakotitalo

Ajoitus 1936-37

Suunnittelija Otto Frithiof Flodin

Kuvaus

Rouheilan esikuvana oli Pohjoismaisessa rakennusnäyttelyssä Helsingissä 1932 esitelty arkkitehti Otto Frithiof Flodinin piirtämä ”insuliittihuvila”. Huvila oli rakennettu näyttelyalueelle kaartin maneesin lähelle. Ekonomi Vilho Elonen ihastui taloon ja kehitti siitä itselleen hie-
man yksinkertaistetun version. Siitä puuttuivat alakerran palvelijahuone ja yläkerran kylpy-
huone. Myös portaikko sijoitettiin rakennuksen päätyyn eikä olohuoneeseen, kuten alkupe-
räisessä suunnitelmassa. Toinen myöhemmin purettu samantapainen arkkitehti Flodin
huvila sijaitsi Haukilahdessa.

Rakennus on edustava ja kiinnostava esimerkki varhaisesta suomalaisesta funktionalistises-
ta omakotisuunnittelusta. Rakennus on yksityiskohtiaan myöten huolella toteutettu aika-
kauden ihanteiden mukaan ja soveltaen niitä pohjoismaiseen puurakentamiseen. Rakennus
on asemakaavassa suojeltu.

*Ympäristön pientaloasutus on myöhemmin purettu ja rakennus on jäänyt kaupunkikuvassa
syryään Kehä II reunaan, eteläpuolelle 1980-luvulla rakennetun ja nyt laajennettava vastaan-
ottokeskuksen taakse. Rakennushistoriallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde.*

Alkup. rak.lupa

Muutokset

Rakennuksen alkuperäinen puuveranta ja –kaide lahosivat ja korvattiin myöhemmin vuoluki-
vipäällysteisellä verannalla ja metallikaiteella.

Nykyiset rakennusosat

Kerrosuku

II

Kattomuoto ja kate

Loiva harjakatto, ei räystäitä

Julkisivupinnat

Valkeaksi maalattu vaakapaneeli, uusittu

Ikkunat

Näkyvissä olevat ikkunat puuikkunoita, pääosin peitetty levyin

Ulko-ovet ja sisäänkäynnit

Detaljoitu puu-lasiovi, 9-ruutuinen ikkuna

Parvekkeet ja terassit

Vuolukivipäällysteinen terassi, paneelivuorattu umpikaide, aiemmin teräskaide.

Sokkeli

pinnoitettu betoni

Runko

puu

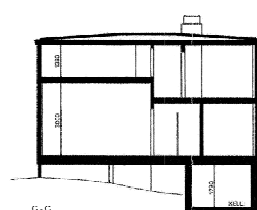
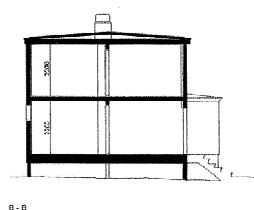
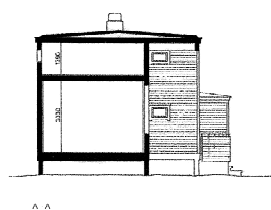
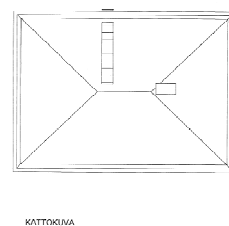
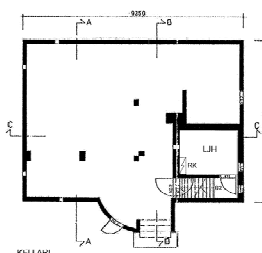
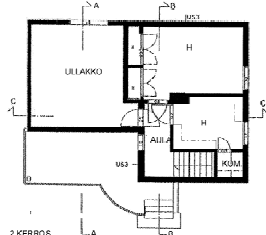
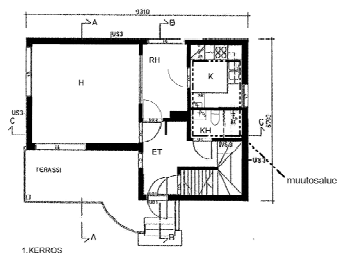
Lähteet

Espoon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema. 1991. Espoon RVV arkisto.

Espoon kaupunginmuseo, lausunto 17.2.2004

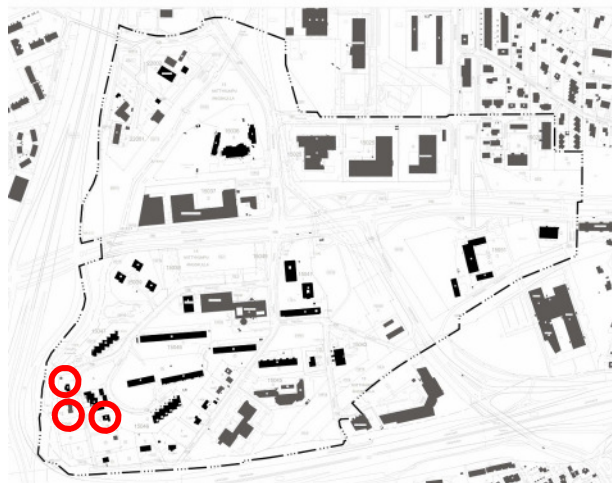

Rakennus oli kesällä 2011, vastaanottokeskuksen laajennustyön aikana käyttämättömänä. Rakennusluvan 2011 mukaan kunnostetaan ja muutetaan keittiö ja kylpyhuonetioloja 1.kerroksessa. Käyttötarkoitus säilynee asuinrakennuksena.

Niittykummuntien 1950-luvun pientaloasutus

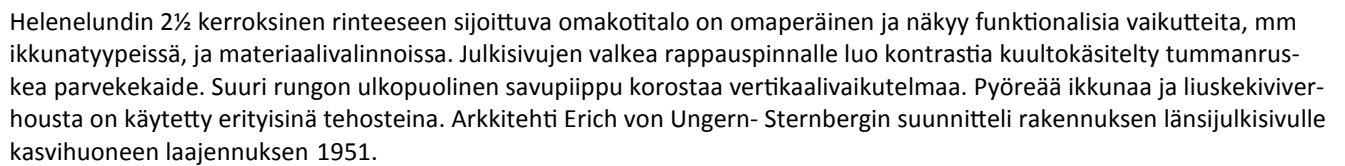
Kortteli	15046-16 15048-3
Osoite	Niittykummuntie
Rakennustyyppi	omakotitalo
Ajoitus	1950-luku

Kuvaus	Niittykummuntien varressa on säilynyt yksittäisiä 1950-luvun yksilöllisesti suunniteltuja, rin-nemaastoon sovitettuja ja aikakautensa tyyli-vaikutteita omaavia pientaloja. Alueelta on purettu pientaloasutusta Länsiväylän moottoritien ja Kehä II rakentamisen seurauksena, ja rakennusten välissä on nykyään rakentamattomia kasvillisuuden valtaamia tontteja. Rakennukset eivät enää muodosta rakennusryhmänä kokonaisuutta. Myöhemmät muutokset ja laajennukset ovat lisäksi muuttaneet rakennusten ilmettä.
--------	---

Rakennuksilla on kulttuurihistoriallista arvoa.

Lähteet	Espoon RVV arkisto.
---------	---------------------

STADIONARK 10.11.2011

Niittykadun 1950-luvun pientaloasutus

Kortteli	1:439
	1:438
	1:1244
	1:1243
Osoite	Niittykatu
Rakennustyyppi	omakotitalo
Ajoitus	1950-luku

Suunnittelija

Kuvaus

Niittykadun luoteisreunalla on säilynyt ryhmä 1950-luvun yksilöllisesti suunniteltuja, rinne-
maastoon sovitettuja ja aikakauden tyylivaikutteita omaavia pientaloja. Kadun toisella puo-
lalla sijainneet pientalot ja Olle Hellingin kauppapuutarha on myöhemmin purettu toimisto-
rakentamisen ja Länsiväylän aiheuttamien muutosten seurauksena. Kaupunkikuva on
muuttunut ilmeeltään hajanaisemmaksi ja moottoritein läheisyys on koettavissa meluhaitta-
na ja meluvallien muodossa. Rakennusten kellarikerrokseen sijoitetut autotallit umpinaisine
seinäpintoineen , sekä tilapäiset autokatokset korostuvat katukuvassa. Myöhemmät muu-
tokset ja laajennukset ovat lisäksi jonkin verran muuttaneet rakennusten alkuperäistä il-
mettä.

Rakennukset eivät enää muodosta yhtenäistä kaupunkikuvallista kokonaisuutta.

Rakennuksilla on kulttuurihistoriallista arvoa.

Lähteet

Espoon RVV arkisto.

Tontilla 1:439 on rinteeseen sovitettu rappauspintainen 1950-luvun pientalo ja puurakenteinen pienempi sauna. Ilmettä on hieman muuttanut myöhempi laajennus.

Tontilla 1:438 on rinteeseen sovitettu lautaverhoiltu 1950-luvun pientalo. Lounaisjulkisivun suuri erkkeri-ikkuna on alkuperäinen.

Tontilla 1:2444 on rinteeseen sovitettu rapattu 1950-luvun yksilöllinen pientalo. Erityisiä yksityiskohtia ovat liuskekiviverhoiltu sokkeli ja eteläjulkisivun vertikaalialueiden ikkunoin varustettu poikkipääty. Päätyyn tehty matalampi laajennus on jonkin verran muuttanut rakennuksen ilmettä.

Tontilla 1:2443 on rinteeseen sovitettu rapattu 1950-luvun yksilöllinen pientalo. Rakennusta on myöhemmin laajennettu. Ja mm kattoikkuna on myöhempi lisäys.

Gräsa

Kortteli **22002-1 ja 22001-1**

Osoite Luomanportti

Rakennustyyppi Maatilan talousrakennuksia

Ajoitus n. 1910

Suunnittelija

Kuvaus Gräsan tilan vanhoista rakennuksista on säilynyt ainoastaan 1900-luvun alun komea kivinavetta ja kivinen sikala sekä viljamakasiini. Navetta ja sikala ovat Espoon kaupungin omistuksessa ja muutettu 1980-luvulla askartelukeskuksen käyttöön. Kaksikerroksinen puurakenteinen makasiinin on viereisellä seurakunnan omistamalla tontilla, ilmeisesti varastokäytössä. Erityisen komeaa kivrakentamista edustavan navetan ja sikalan ulkoinen ilme on jonkin verran muuttunut myöhemmissä korjauksissa. Ulko-ovet ja ikkunat on muutettu ja uusittu, myös pihaan rakennettu parakkimainen uudisrakennus sekä pihan nykyinen ilme ovat muuttaneet rakennusten suhdetta ympäristöön.

Kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävä kohde.

Alkup. rak.lupa muutos 1959-251 A peruskorjaus, 1978-652-A muutos askartelukeskukseksi

Muutokset Navetta paloi 1953, ja mm kattorakenteet tuhoutuivat kokonaan. 1959 navetan jälleenrakentamisen suunnittelijana oli arkkitehti Kirjo Mikkola. Muuten avoimeen sisätilaan on tehty kattilahuone, työhuone ja henkilökunnan huone. 1978 muutoksella on navetan pohjoisosa lämmöneristetty sisäpuolelta ja tila on jaettu pienempiin kokous- ja aputiloihin, eteläosa on säilytetty avoimena askarteluhallina. Sikalaan on sijoitettu varasto ja lämmönjakokeskus.

Nykyiset rakennusosat **Navetta ja sikala**

Kattomuoto harjakatto

Kate Asbestisementtikourulevy, vuoden 1959 rakennusluvassa

Julkisivupinnat Luonnonkiviharkko, lohkopinta, pohjoispäädyn yläosassa puupaneeli

Ikkunat Uusitut puuikkunat

Ulko-ovet ja sisäänkäynnit Lasi-alumiiniovet, puupaneloidut ovet

Sokkeli graniittiharkko

Runko graniittiharkko

Lähteet Espoon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema. 1991. Haukilahti-Gäddvik, Haukilahden Seura ry 2004. Espoon pitäjä ja Espoon kartano 1600-luvulla . August Ramsay 1984. Espoo 1700-1865 Hagar Nikander 1984.

Vanha kivinaetta on 1980-luvulla muutettu Espoon kaupungin askartelukeskuksen käyttöön.

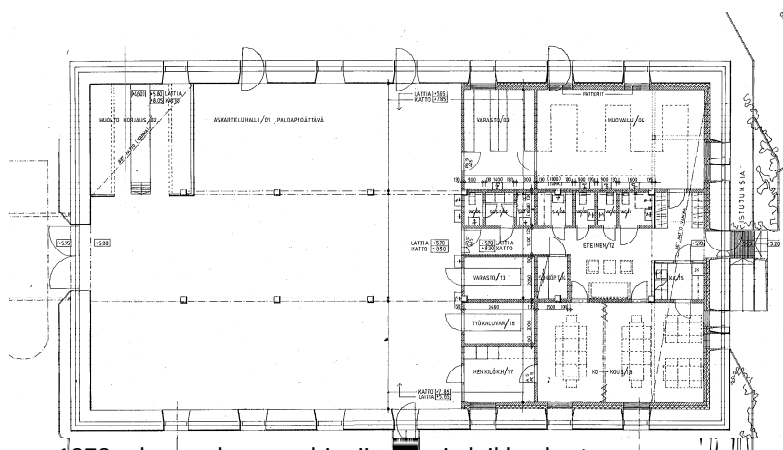

Entiseen sikalaan on sijoitettu varasto ja lämmönjakokeskus.

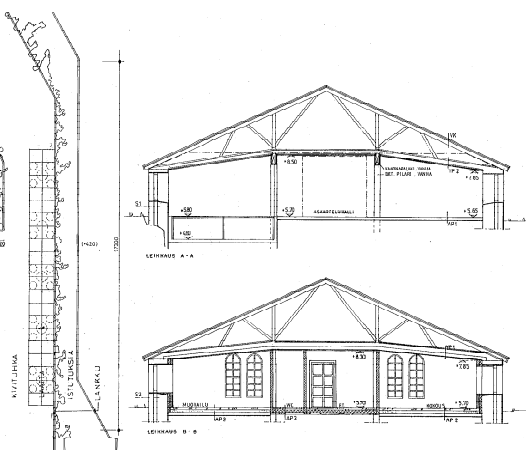

Ylhäällä. Navetan pohjoispään sisäänkäynti 2011.

Alhaalla. Gräsanojan yli johtava silta, taustalla navetta, joka paloi 1953. Kuva Espoon kaupungin-museo.

1978 rakennusluvan pohjapiirustus ja leikkaukset

Gräsa

Kortteli

22002-1

Tilan historiaa

Gräsa on historiallisesti ollut yksi Espoon tärkeimpiä kartanoita.

Gräsa oli ainoa ns. vanha rälssi Espoossa. Sen nimenä oli aluksi Haldensböle tilan 1400-luvulla omistaneen Halden-nimisen miehen mukaan. Gräsasta on myös käytetty nimeä Olarsbyn ratsutila. Kaikki Olarsbyn kylän talot oli 1600-luvun alkuun mennessä liitetty Gräsan säteriin. Lähes koko 1500- ja 1600-livut kartano oli Hammarstierna –suvun omistuksessa. Rälssi peruutettiin 1683 ja tila muodostettiin ratsutilaksi.

Tila vaihtoi usein omistajaa 1700-luvun jälkipuoliskolta alkaen. Kartanon viimeinen kukoistuskausi oli kauppias Wilhelm Bensowin omistusaikana 1906-11. Tällöin mm uusittiin päärakennus ja rakennettiin talousrakennuksia. Gräsa Gård Ab aloitti maan palstoituksen 1920-luvulla. Uusia tiloja erotettiin myös pika-asutus ja maanhankintalain perusteella 1940-50 luvuilla. Espoon kaupunki osti päätilan 1967.

Viimeinen kartanorakennus purettiin 1981 valmistuneen Olarin kirkon tieltä. Komeasta kartanosta on muistona enää nykyään kirkkoa ympäröivä vanha pihapuusto, kaksikerroksinen viljamakasiini sekä kaupungin askartelukeskukseksi kunnostettu ja muutettu entinen navetta ja sikala.

Nykyiset rakennusosat

Viljamakasiini

Kattomuoto

harjakatto

Kate

Profiloitu pelti

Julkisivupinnat

Hirsi

Ulko-ovet ja sisäänkäynnit

Vanhempi vaakapaneloitu puuovi

Sokkeli

Luonnonkivi, sisäänkäynnin edessä graniittiporras

Runko

hirsi

Lähteet

Espoon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema. 1991.

Kartanon hirsinen viljamakasiini sijoittuu nykyään helluntaiseurakunnan tontille kevyen liikenteen reitin varteen.

Aitan edustalla on komea graniittiporras.

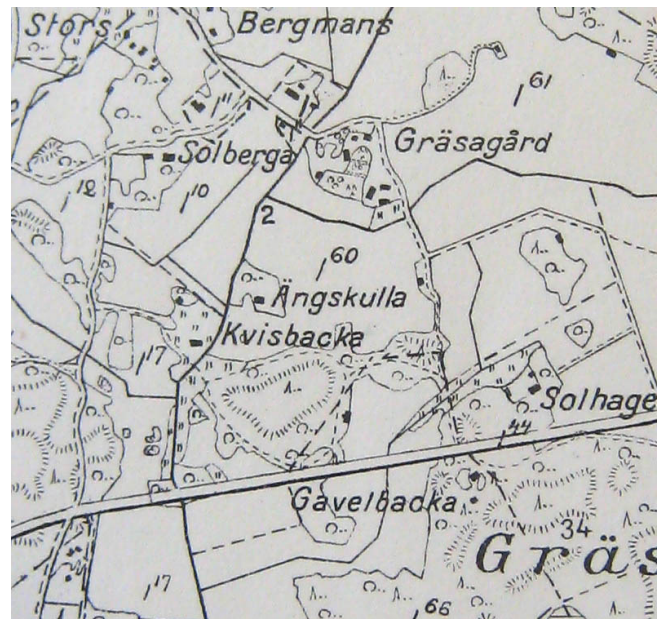
356–357. Gräsåns uusi päärakennus purettiin Olarin kirkon tieltä 1970- ja 1980-lukujen vaihteessa. Det nya karaktärshuset i Gräså revs kring decenniesskiftet 1980 för att ge plats åt Olars kyrka.

358. Gräsåns kartanon vanha, 1897 palanut päärakennus. Det gamla, år 1897 nedbrunna karaktärshuset på Gräså.

359. Gräsåns kartanon talousrakennuksia. Gräså gårds ekonomibyggnader.

Ote vuoden 1930 pitäjänkartalta. Kuva: Kansalliskirjasto.

Peruskartta vuodelta 1967. Kuva Kansalliskirjasto. Kartalla näkyy edelleen vanha päärakennus.

Kuvat : Espoon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema. 1991.

Olarin kirkko ja seurakuntakeskus

Kortteli	15036-2
Osoite	Olarinluoma
Rakennustyyppi	Kirkko ja seurakuntakeskus
Ajoitus	1981
Suunnittelija	Käpy ja Simo Paavilainen

Kirkko sijoittuu Gräsan kartanon mäelle. Vuonna 1981 valmistuneen kirkon alta purettiin tilan vanha päärakennus. Kirkon toteutus perustuu 1976 pietyssä arkkitehtuurikilpailussa voittaneeseen Käpy ja Simo Paavilaisen laatimaan ehdotukseen "Puolibasilika". Simo Paavilainen kertoo Arkkitehtilehteen 1983 kirjoittamassaan artikkelissa kirkon innoitteena olleen Rooman keisarifoorumit. *"Kirkon ja seurakuntakeskuksen tehtävänä maisemassa on toimia Palatiuksen keisaripalatsien tiiliseinä substrukturina sen takana olevine puutarhoineen .*

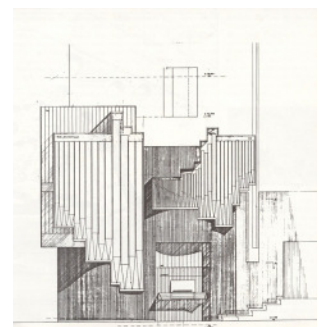
Kirkko, seurakuntakeskus ja Espoon ruotsinkielisen seurakunnan tilat muodostavat pihamäen ympärille kietoutuvan rakennusryhmän. Kirkon Merituulentielle suuntautuva punatiilinen julkisivu on jäsenneily pilasterein ja kapein korkein ikkuna-aukoin. Ulkopuolelle arkaaisesti ja muurimaisesti sulkeutuva rakennusryhmä avautuu sisäpihalle kirkkosalin korkean lasijulkisivun välityksellä.

Kirkko ja siihen liittyvä seurakuntakeskus on taidokkaasti ja kauniisti sovitettu maisemallisesti vaikeaan liikenteen hallitsemaan ympäristöön. Rakennus edustaa suomalaisen 1980-luvun arkkitehtuurin ja kirkkorakentamisen parhaimmistoa. Rakennushistoriallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävä kohde.

Alkup. rak.lupa	1979-57-A, muutos 1981-104b, muutos 199-958C, 2009-1543 –A
-----------------	---

Nykyiset rakennusosat

Kattomuoto ja kate	tasakatto
Julkisivupinnat	Punatiili, lasi
Ikkunat	
Ulko-ovet ja sisäänkäynnit	teräs– lasiovet ja ikkunaryhmät, teräskatokset, valkoinen
Sokkeli	Betoni, muottipinta
Runko	teräsbetoni

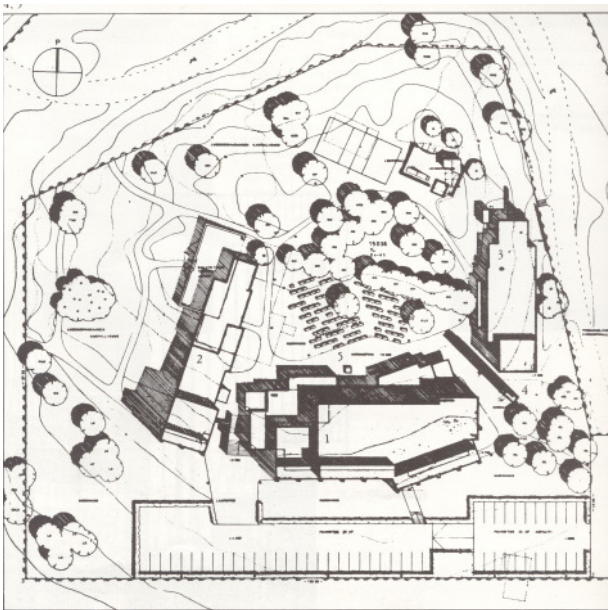
Kuvat Arkkitehti 1981 nro 3

Lähteet	1)Arkkitehti 1981 nro 5 s.50-58,66 2)Suomalainen rakennustaide, Vilhelm Helander 1995 3) Espoon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema. 1991. (4 Olarin kirkon esite
---------	---

Kuva Arkkitehti 1981 nro 3

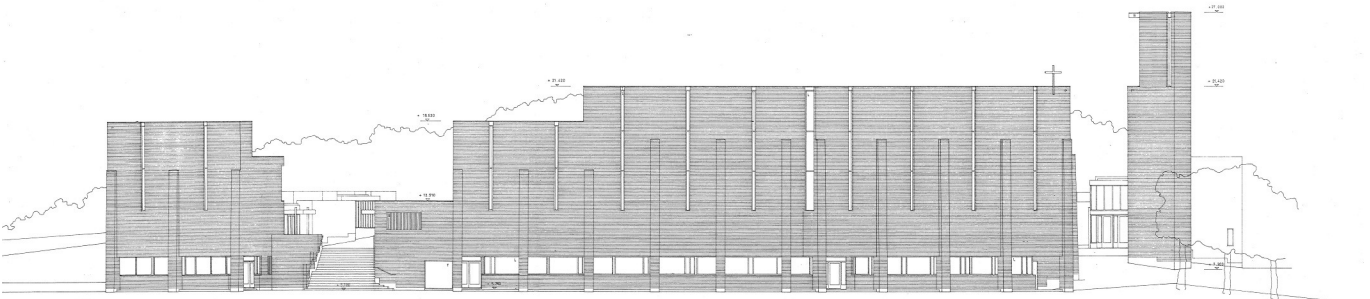
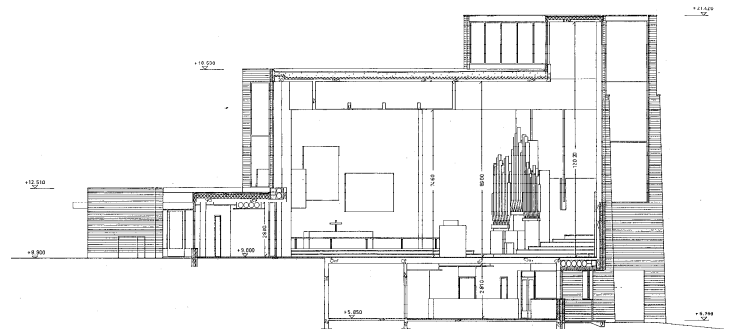
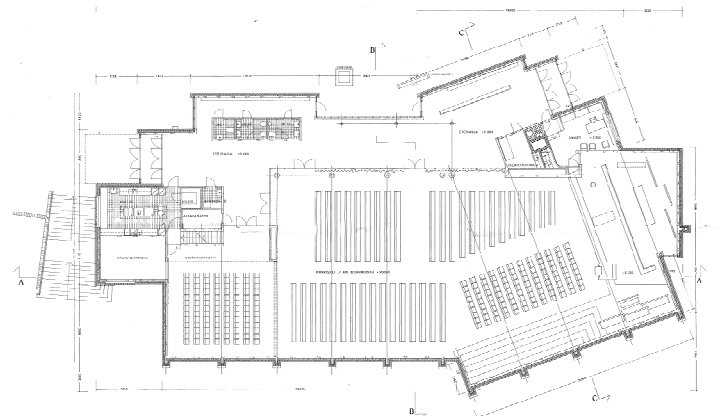
Tila ja valon eläminen tilassa ovat Olarin kirkkosalin keskeisiä elementtejä. Olarin kirkko muistuttaa perinteistä bastionia, mutta samalla se rikkoo tradition monella tavalla (1). Basilikamallista on otettu vain toinen puoli. Täten kirkon korkein kohta ei ole keskellä salia, vaan toisella pitkällä sivulla. Korkean, umpinaisen seinän valo tulee katon yläpuolelta muutamia pys-tyikkunoita lukuun ottamatta. Valaistuk-sen epäsymmetriaa tasapainotetaan avautumisella pihan lehvästöä kohti (2). Kirkkosali suuntautuu aluksi kohti saar-nastuolia, kunnes se puolivälissä kääntyy osittain kohti alttaria. Kirkon seinät, altta-ri ja saarnastuoli on maalattu valkeiksi. Vihertävän mustiksi petsatut, himmeiksi lakatut koivipuiset penkit ja punainen tiililaattapintainen lattia muodostavat voimakkaan vastakohdan valkeille pin-noille (4)

Kirkkosalin suunnittelussa tavoiteltiin hyvää musiik-kiakustiikkaa. Akustiikan suunnittelusta vastasi Arkki-tehtitoimisto Alpo Halme.

Kirkkotekstiilit on suunnitellut Dora Jung, ja toteutuk-sesta vastasi hänen kuoltuaan Lisa Johansson- Pape. Ylösnousemus -niminen alttaritaulu on osa Jukka Mäke-län Ristin tie -taideteossarjaa.

43- äänikertaiset urut ovat Espoossa toimineen Veikko Virtasen urkutehtaan rakentamat ja ne vihittiin käyttöön loppiaisena 1985

Rakennusvaiheen pääpiirustuksia.

Olarin kirkko ja seurakuntakeskus

Kortteli

15036-2

Muutokset

Kirkon ympäristöä on myöhemmin muuttanut eteläpuolella laajentuneen autoliik-
keet, liikennealueet ja huoltoasema sekä länsipuolelle toteutettu uurnahautaus-
maa. Kirkolle saavutaan nykyään vähemmän juhlallisesti, huoltoaseman takaa, ava-
ran, meluisan ja liikenteen hallitseman alueen kautta.

Kirkossa, seurakuntakeskuksessa ja piha-alueella oli kesällä 2011 menossa peruskor-
jaus- ja muutostyö, jolle on myönnetty rakennuslupa 2009. Näkyviä muutoksia pi-
halla aiheuttaa mm. leikkipaikan siirtäminen pihaa pohjoisessa rajaavan kukkulan
laelle ja siihen liittyvät uudet aitarakennelmat. Portaisiin tehdään uusi ulkonostin ja
esteetön reitti pihalle rakennetaan kirkon länsipuolelle, paikoitusalueen länsireu-
naan toteutetaan uusi jätesuoja. Muutokset sisäpuolella liittyvät pääasiassa lvis-
tekniisiin korjauksiin ja aulatilojen parannuksiin. Sisätiloissa ei inventoinnin yhtey-
dessä päästy käymään. Muutoksen arkkitehtisuunnittelusta vastaa Käpy ja Simo
Paavilainen. Piha suunnittelusta vastaa Maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen.

Rakennuslupa 2009-1543-A. Asemapiirros. Arkkitehtisuunnittelu Simo ja Käpy Paavilainen.

Uusi rakenteilla oleva leikkipaikka sijoittuu mäen laelle.

Niittykummun koulu

Kortteli	15051-1
Osoite	Kouluportintie
Rakennustyyppi	koulu
Ajoitus	1-osa 1948, laajennus 1955
Suunnittelija	Arkkitetoimisto E. von Ungern- Sternberg

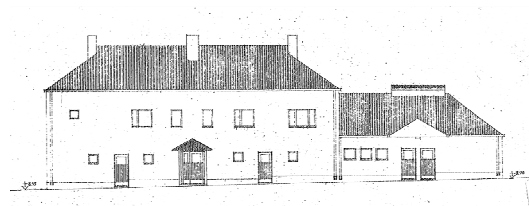
Kuvaus	Alkujaan Gräsan kouluksi nimetyssä koulussa toimi Mankkaan ruotsinkielinen ja suomenkielinen koulu. Vuonna 1954 valmistuneen laajennuksen jälkeen muutettiin nimi Olarin kansakouluksi, ja ruotsinkieliset luokat siirtyivät Matinkylään. Myöhemmin muutettiin nimi Niittykummun kouluksi. Koulun on suunnitellut arkkitehti Erich von Ungern- Sternberg, joka tunnetaan Espoossa myös mm samoihin aikoihin valmistuneen Haukilahden koulun ja Träskändan kunnalliskodin suunnittelijana.
--------	--

Aikanaan Olarin ja Haukilahden välisen tien varteen sijoittuneen koulun asema kaupunkirakenteessa on myöhempien tiemuutosten ja ympäristön toimisto- ja liikerakentamisen myötä muuttunut. Koulurakennukset kietoutuvat itään avautuvan pihan ympärille. Rakennusten välistä avautuu kiinnostavia näkymiä pihapiiriin ja metsäiseen ympäristöön. Opettaja asuntola sijoittuu taustalle metsän reunaan koulun länsipuolelle. Keltaiseksi rapatut harjakattoiset rakennukset ovat hyvin säilyttäneet aikakauden tyylipiirteensä ja muodostavat eheän 1950-luvun tyyppillistä kouluarkkitehtuuria edustavan rakennusryhmän.

Alkup. rak.lupa	1948-385-A, 1952-555-A. 1952-556-B, muutos 1985-1659-B
Muutokset	1985 tehtiin koulurakennuksessa peruskorjauksen yhteydessä jonkin verran sisäisiä muutoksia. Pohjoisjulkisivulle tehtiin uusi katos.

Nykyiset rakennusosat

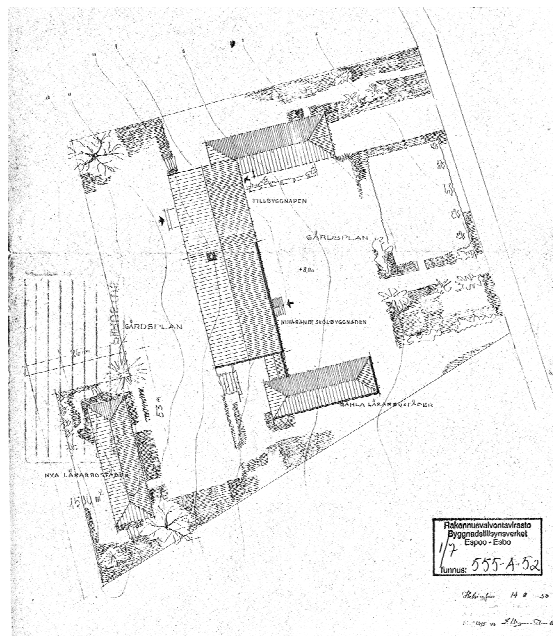
Kerrosluku	II ja III
Kattomuoto	Aumakatto ja harjakatto, betonitiili, punainen
Kate	Sementtitiili, punainen
Julkisivupinnat	Karkea rappaus, keltainen, kerrosten kohdalla valkoiset liikuntasaumot , sisäänkäynnin yhteydessä tehosteena liuskekivi.
Ikkunat	Puuikkunat, osin uusitut puu-alumiini ikkunat , ruskea
Ulko-ovet ja sisäänkäynnit	teräs-lasiovet, ruskea
Parvekkeet	
Sokkeli	pinnoitettu betoni, harmaa
Runko	tiili
Lähteet	Haukilahti-Gäddvik Haukilahden Seura ry 2004

Alkuperäisen rakennusluvassa oli eteläinen siipirakennus kaksitasoinen, ja katot aumattuja. Päädyn kirjasto-osa korotettiin kuitenkin ilmeisesti jo rakennusvaiheessa.

Pohjoispääty ja pohjoinen siipirakennus.

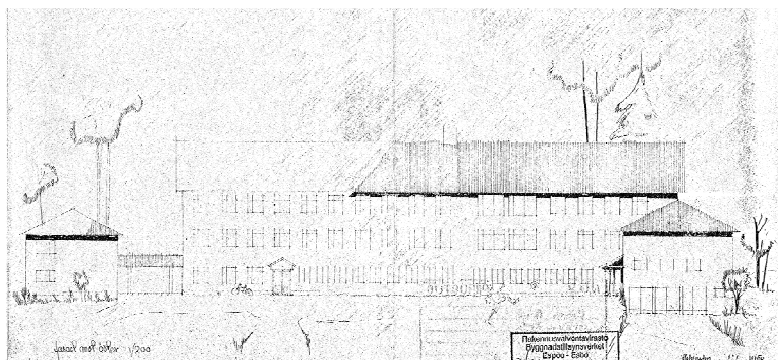

Opettajien asuntola valmistui 1954.

Asemapiirros 1952. Koulurakennusta laajennettiin pohjoiseen ja pohjoinen siipirakennus lisättiin. Pohjoissiipeen tehtiin mm voimistelu- ja juhlasali. Koulun lounaispuolelle toteutettiin 2 kerroksinen opettajien asuntola.

Pohjoissiiven teräspilarein kannatetun katoksen alla on julkisivuissa käytetty tehosteena liuskekiveä.

Ylhäällä: Itäinen julkisivu pihalle vuoden 1952 pääpiirustuksissa

Alhaalla: Pohjoisjulkisivu vuoden 1985 pääpiirustuksissa.

Niittykummun paloasema

Kortteli	15051-2
Osoite	Kouluportinkuja
Rakennustyyppi	paloasema
Ajoitus	1987
Suunnittelija	Gullichsen- Kairamo- Vormala/ Arkkitechdit Ky Erkki Kairamo, Tapio Saarinen

Kuvaus

Alkup. rak.lupa

Muutokset

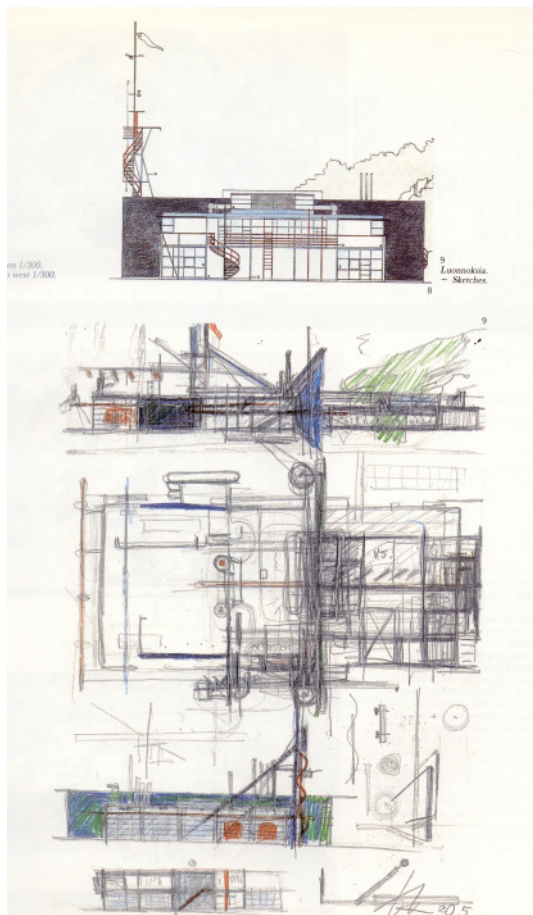
Rakennus sijoittuu Merituulentien reunaan Niittykummun koulun itäpuolelle. Etelä, ja länsipuolella on liike- ja toimistorakennusten rajaamia laajoja avoimia pysäköintialueita. Kadun reunusta puurivistö on hieman peittänyt rakennuksen näkyvyyttä kaupunkikuvassa.

Paloaseman suunnittelun kulminaatio on dynamiikka, joka tähtää nopeaan ja suoraan liikkeellelähtöön. Oleskelu- ja majoitustilat on sijoitettu toiseen kerrokseen, josta on näköyhteys autohalliin ja josta liukutankojen avulla päästään paloautoille hälytyksen tapahtuessa. Rakennuksen funktiosta kertoo teräsrakenteinen torni. Sen käyttötarkoitus ei ole letkujen kuivatus kuten ennen, vaan pelastus- ja palokalustoharjoittelu. Autotalli on kokonaan teräsrakenteinen, muilta osin konstruktio muodostuu teräspilareista ja paikalla valetuista betoni-laatoista. Julkisivumateriaaleina ovat maalattu betoni, harjoittelutornin osalla klinkkeri, teräs ja lasi. (1)

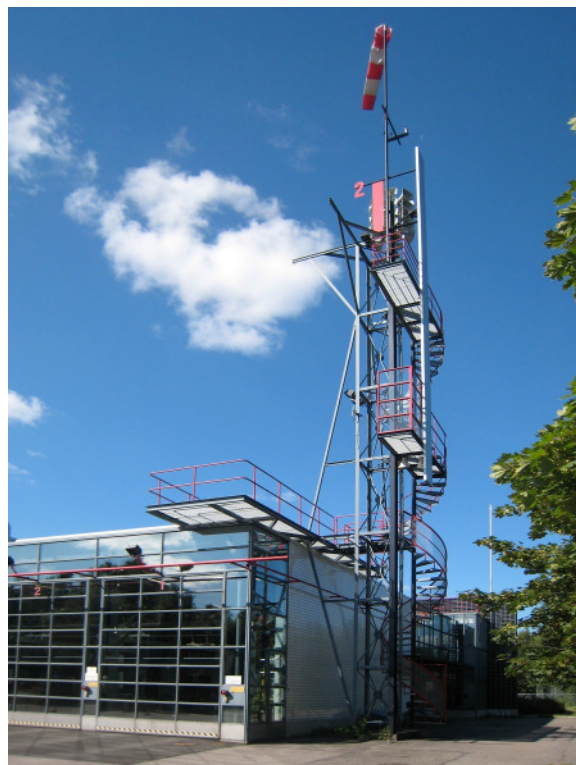
Rakennuksessa ilmenee Gullichsen- Kairamo- Vormala- arkkitehdeille tunnusomaiseksi muodostunut teräs-lasirakenteiden, ja modernismin aiheiden taidokas, dynaaminen ja yksityiskohdissa harkittu käsittely. Rakennushistoriallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvalisest merkittävä kohde.

Nykyiset rakennusosat

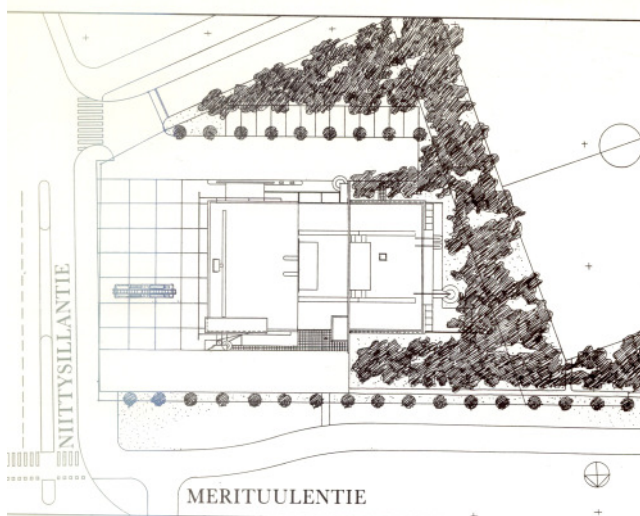
Kattomuoto ja kate	tasakatto
Julkisivupinnat	Maalattu betoni, harjoittelutornin osalla klinkkeri, teräs ja lasi
Ikkunat	Teräsikkunat
Ulko-ovet ja sisäänkäynnit	teräslasiovet
Parvekkeet	Teräsrunkoiset
Sokkeli	Betoni, muottipinta
Runko	Teräs ja betoni
Lähteet	Arkkitehti 3/ 1987, 20th century architecture. Suomen rakennustaiteen museo, Deutsches Architektur-Museum 1992)

Rakennuksen funktiosta kertoo teräsrakenteinen torni. Sen käyttötarkoitus ei ole letkujen kuivatus kuten ennen, vaan pelastus- ja palokalustoharjoittelu.

Luonnoksia Arkkitehti 3/ 1987

Teräksinen kierreporras ja parveke sekä kiiltävin keraamisin laatoin verhoiltu seinämä muodostavat eteläpuolella lennokkaan julkisivuaiheen.